

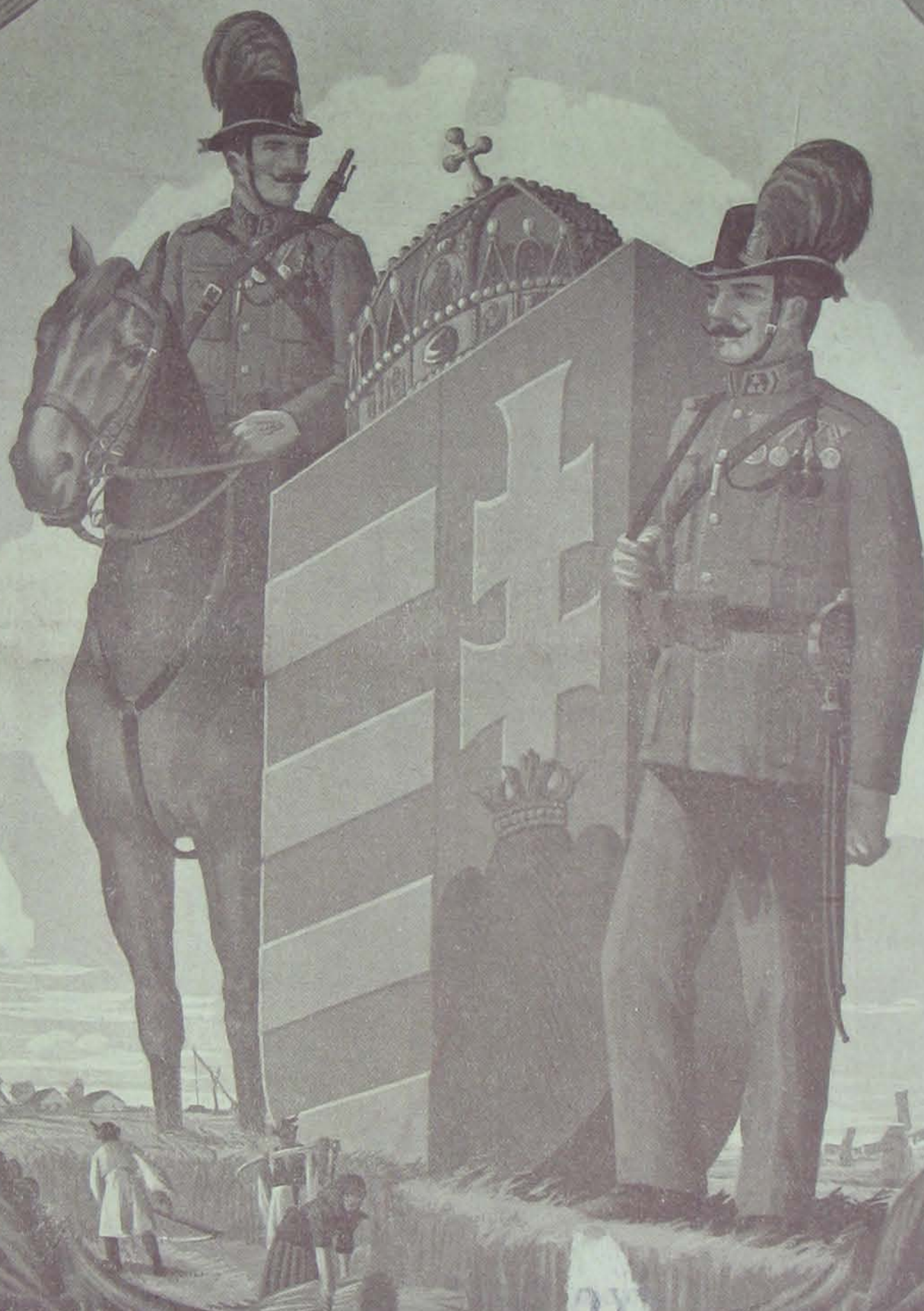
XVIII. ÉVFOLYAM

28. SZÁM.

107
BUDAPEST, 1928

OKTÓBER 1.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

FŐSZERKESZTŐ:
PINCZÉS ZOLTÁN SZÁZADOS

SEGÉDSZERKESZTŐ:
MAHÁCS LAJOS SZÁZADOS

MEGJELENIK HAVONTA HÁROMSZOR
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL : BUDAPEST, I., ORSZÁGHÁZ UTCA 30. SZ.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

FŐSZERKESZTŐ: PINCZÉS ZOLTÁN SZÁZADOS, SEGÉDSZERKESZTŐ: MAHÁCS LAJOS SZÁZADOS.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Egész évre 12 pengő,
félévre 6 pengő.

Megjelenik
havonta háromszor

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Budapest, I., Országház-utca 30.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

Bem.

Október első napjaiban ünnepies csöndbe burkolt különvonat suhan végig a magyar tájakon, Bem altábornagy messze török földről hazavágyó hamvait viszi közelebb szülőföldjéhez, Tarnowhoz.

Bem Józsefnek, a magyar szabadságharc legendás hősének lengyel vér folyt az ereiben. Ez a szabadságért hevülő lengyel vér nem nyughatott, mert akkoriban a lengyel népnek nem volt szabad hazája, a szerteszaggatott lengyel földet épp úgy idegen hódítók csizmája taposta, mint ahogyan ma a mi szét-tépett magyar hazánkat bitorolják a hegyeken átmerészkedett konclesők.

A lengyel nemzet szabadságharcában Bem József vezető szerepet vitt, majd amikor magyar földön lobbantak lángra a tábornokok, odahagyta hazáját, ahol a küzdelemre tere már nem nyílt és felajánlotta szolgálatait a magyar honvédségnek. Erdélyt megtisztította az ellenségtől, igénytelen, kis alakja mindenütt feltűnt, ott termett, ahol a legvéresebb, legválságosabb harc tombolt, hadvezéri talentumánál csak személyes bátorsága volt nagyobb. Szerette a magyar honvédet s a magyar honvéd imádta -- Bem apót.

Az orosz beavatkozás azonban őt is leküzdhetetlen tulerővel állította szembe s amikor a szabadságharcnak el kellett buknia, Bem József honvéd altábornagy Törökországban talált menedéket s ott, távol mindkét hazájától, a lengyeltől és magyartól, ért tragikus véget tündöklően dicsőséges, hősies élete.

Legendásan hősies idők leghősebb emberei közé tartozott. A történelmi dokumentumok s a szájról-szájra ránk hagyott emlékezések, amelyek róla szólnak, egymást kiegészítve bizonyítják, hogy a róla maradt, a felőle köztudatba vésődött legendás emlékek, történetek, epizódok és jellemzések a valóságnak oly tökéletesen megfelelnek, mint ahogyan a rég mult idők embereinek, eseményeinek szigorúan történelmi és hagyományoszerű elbírálása találkozni nem igen szokott.

A mult távlatában mindent színesebbnek, szebbnek, nagyobbak lát az ember a valóságnál. A mult embereit és eseményeit bevonja a történelmi patina s a magunk kis életében is tapasztalhatjuk, hogy az, amit ma átélünk, egy-két évtized múlva színesebben, a nyers valóságnál tarkábban, varázslatosabban jelenik meg emlékezetünkben. A valóságot díszítő színek káprázatától a régi iratokban buvárkodó történelemtudós is alig tudja magát teljesen mentesíteni, mert ő is

ember, őt is el-el ragadja pillanatra a multat színezni szerető emberi képzelet.

Bem Józsefnek azonban megadatott, hogy a legenda s a történelem egybeforrva, egymást erősítve és táplálva font fejére olyan babérkoszorút, amelyet csak a történelem tárgyilagos megítélése és az utókor szívében élő szeretet, elismerés közösen fonhatott.

Hogy a magyar szabadságharc az igazság küzdelme volt az elnyomással szemben, hogy a magyar nemzet igaz, tiszta, szent joggal birt és bir arra, hogy a Kárpátok koszorújának övében szabad magyar hazában éljen, azt olyan jellem, olyan férfi igazolta értünk ontott vérével, mint amilyen Bem József volt s tegyük hozzá: aki vér szerint nem is volt magyar, de akinek a mi igazunkért ontott vére éppen ezért fokozottabb sullyal esik latba.

Szomszédaink, ezek a sunyi, nyílt porondon gyáva, de a zavarosban vérszívó gyűlölettel életünkre törő szomszédok értették a módját, hogy a világ közvéleménye előtt a becsületünket feketére fessék, hogy a bizalmat multunk, jelenünk és jövő utjainkat illetően kitépjék a hangadó nemzetek szívéből, hazugsággal, hamis váddal és gyalázkodással elvakult bizalmatlanság mérgét csepegtetve a bizalom helyére. A hazugot azonban egyszer eléri végzete s ma már az osztzkodók zivaját itt is ott is áttöri a mi hangunk, mert a történelmet meghamisítani sok időre nem lehet. Ki tagadhatja le, hogy Bem József lengyel származásu hadvezér Erdély földjét a maga vérével itatta, a maga vérével védte azok ellen, akik ezt az ősi magyar földet a magyartól el akarták venni?

Bem József, dicsőséges kor dicsőséges hőse, a hamvakat kísérő lelkeddel keresd a mérhetetlen fájdalomtól és megaláztatástól gyötört magyar lelkeket, adj azoknak a magadéból hitet, bizalmat, erőt. Sugalmazd a szívekbe, hogyan volt az régen, amikor az emberek még nem »kalkuláltak«, nem számolgattak eshetőségeket, nem helyezték a maguk mindennapját a nemzet sorsa fölé, hanem egyszerűen csak: hittek, küzdöttek, a hazaért egy egész élet nyugalma, békés boldogságát feláldozni s az életet is feláldozva meghalni tudtak.

Bem József hamvainak hazatérése a szabad lengyel földre szimbólum. Szimbóluma annak, hogy ha egy nemzet akarja a szabadságot s ha ezért a szabadságért olyan emberek küzdenek, mint amilyen Bem altábornagy volt, az a nemzet a maga igazát, a maga szabadságát ki is verékszi magának. Lelke ugyanabban az időben suhan át a magyar rónák fölött, amikor az aradi tizenhárom vértanuhalált halt. A közös küzdelmek hőseinek lelkei találkozni fognak s ha megérdemljük, áldásuk nem marad el.

A hamvakat pedig magyar földön a magyar nemzet szívből jövő megbecsülése és hálája kísérje. (M.)

A helyszíni szemle.*)

Irta: BESSER BÉLA százados.

A nyomozó nincsen olyan szerencsés helyzetben, mint Conan Doyle író képzeletében élő Sherlock Holmes, a lángeszű és veséig látó detektív, ki többnyire a legfesztelenebb könnyűséggel, néha csak hosszadalmas, de mindenkor érdekes és tagadhatatlanul észszerű nyomozással deríti fel a titokzatosságig szövésű bűnesetek rejtélyeit, felhajsolja és kézrekeríti a gonosztevők széles biróalmának előkelőségeit és mint verhetetlen készütségű művésze a nyomozásnak áll előttünk még akkor is, midőn valamely rejtélyes eset kulcsát nem is képes megtalálni, a bűnöst nem is képes leleplezni, de legalább elevenen világít meg egy-egy érdekes kiderítetlen bonyodalmat.

Persze könnyű Sherlock Holmesnek. Ő csak Conan Doyle képzeletében él, az gondolja elejétől végig az érdekes detektív történeteket s azután szemünk előtt visszafelé bonyolítja le a kész fonalat minél érdekfeszítőbben s úgy, hogy az olvasó egy káprázatóan ügyes nyomozást lásson maga előtt megelevenedni.

A nyomozó csendőr számára nem egy írói lángelme gondolja ki a bűneseteket, kezében tartva a megoldás módját is, hanem a kisebb-nagyobb gonosztevők, kik nem sietnek minden lényeges körülményt a nyomozónak pontosan tudomására adni, nem juttatják jósántukból kezére a bűnjeleket, nem küldenek utjába tanukat, még csak találékonyságot, leleményességet sem kölcsönöznek neki.

Mindezeket fáradsággal, erőt és észet megfeszítve

szorgosan gyűjtve, mint a méh, fontolgatva, latolgatva magának a nyomozónak kell megtalálnia s az ő ügyességgel és éleselmjűséggel párosult nyomozószimatjától függ sikerül-e ez s ha igen, még akkor is kérdés, eredményesen képes-e azokat felhasználni.

Amint az eredményt a legtöbb esetben biztosítani fogja az, ha a nyomozó a nyomozásra vonatkozó adatokat összegyűjteni s ezeket azután rendszeresen felhasználni tudja, épp úgy bizonyos az is, hogy legtöbb sikertelen nyomozás két fő hibára vezethető vissza: vagy nem volt tökéletes a bűnjelek, bűnyomok és tanubemondások gyűjtése, vagy ezeket rendezni és felhasználni a nyomozó képes nem volt.

A bűnügyi nyomozásra vonatkozó művek a helyszíni szemle miként való legcélravezetőbb rendszerének kérdésével bőven foglalkoznak, azonban ezeket csak fejlettebb nyomozó olvashatja haszonnal, alapvető csendőrségi oktatásra azonban nem alkalmas.

Néhány fontos szabályt foglalok össze, melyeket a nyomozószolgálat oktatására szükségesnek tartok, amelyeket a helyszíni szemle rendszeres megtartásához — általános elvként — ismerni kell.

Milyen esetekben tartandó helyszíni szemle.

Mindenkor, amidőn az eset természete vagy körülményei szerint feltételezhető, hogy az eredménye támpontot nyújthat a nyomozás továbbvezetésére vagy bizonyító anyag felfedezésére vezethet.

Fölösleges sohasem lesz a helyszíni szemle. Mindenesetre alkalmas lesz tájékozás szerzésére. Nem egyszer fontos és meggyőző bizonyító eszközt fog kezünkbe szolgáltatni. A legkétségségteljesebb eseteknél is eredményt nyújthat. Már arra is volt eset, hogy egyedül a helyszín adhatott felvilágosítást.

Még teljesen tisztázottnak látszó esetekben sem

*Jaj, mi lesz ott majd, mi fog lenni ott,
Ha e beszéd is egyszer megszakad!*

Feleki Sándor.

Harangok a Kárpátokban...

*Sehol felirva egy magyar betű,
Vagy magyar szóval beírt papiros.
Magyar ruhában járni nem szabad
S a hangos magyar beszéd is tilos.*

*És mégis minden város, kis falu
Fennen hirdeti egyre, hogy magyar:
Harangok nyelvén szivből szivbe száll:
Él a magyar és halni nem akar!*

*A harangot nem bántja gyűlölet,
Békén csüng a tornyokban a harang
S biztató hittel tölt be szíveket
A szelid, zengő, édes, tiszta hang.*

*Harangok nyelvén az Isten izen:
»Csak tartsatok mind össze, magyarok!
Majd szabad lesz a magyar szó megint
És Magyarország uj fényben ragyog!«*

*A Kárpátok közt nem alszik a hit
S a harangszó, ha csendül szerteszét,
Mindenkit megszáll egy szent áhítat
S erősbnek érzi magát, mint előbb.*

*Harangok ott a határszéleken
Beszéljete, mert nektek még szabad!*

Montenegrói mozaikok.

Irta: IGNÓTUS.

Csalódott, unott képpel szivta szivarját angol utitársam a cetinjei kávéház szörnyű unalmában. Mindkettőnk a Fekete Hegyek romantikája csábitott, hajtott idegborzongató utakon Nikita népének egykori fővárosába, mint mindazt a kevés idegent, aki Cattaróba vetődve, a fjord-szerű öblök gigantikus látképében a Lovcsenről akar gyönyörködni. Pedig itt, a fővárosból csendes, ásitó faluvá sülyedt Cetinjében megszűnt már a varázslat. A királyi palotának nevezett elhagyott kis kuria unalmas homlokzatára izzóan hull a napfény, előtte foltozott kabátu szerb bakancsos strázsál; a leeresztett redőnyök mögött és a gondozatlan parkocská néma sétányain európai potentátok elegáns diplomatai nem szövögetik többé a balkáni csel-szövényeket és az utolsó »goszpodár« titkai a kuria földszintjén berendezett muzeum és levéltár porlepte polcainak mélyén alusszák az elfeledtetés szomorú álmait. Ki törődik itt még politikával, mióta a büszke crnagore válláról lesztek a puskát, övéből a pisztolyt és a főtér közmondásos fái alatt itélkező goszpodár patriarchális alakja helyett szerb zsupán, végrehajtó és csendőr osztják az igazságot?

*) Részlet Besser Béla százados „Támpontok a bűnügyi nyomozáshoz” című újonnan átdolgozott könyvéből. Szerk.

szabad a helyszíni szemle megtartását elhagyni, még akkor sem, ha a tényállás önbeismerés folytán meg van állapítva. Önbeismerés esetén gyakran fölöslegesen tartjuk a helyszíni szemlét, mert egészen hibásan azt gondoljuk nincs szükség rá, úgy sem vezethet több eredményre. S ez akárhányszor megbosszulja magát, mert a tettes visszavonja a beismerést, összebeszél a tanukkal, sokszor megvásárolja a sértett hallgatását is és menekül a jól megérdemelt büntetés elől. S miért? Mert nincsen tárgyi bizonyíték, mit pedig a helyszín szolgáltatott volna.

Viselkedés a helyszínen.

Ha helyszíni szemle megtartása szükséges, a nyomozó vigyen magával felszerelést, hogy ott mindennel el legyen látva, amire szüksége lehet, mert a helyszín többnyire távol lehet az őrstől, községházától vagy azok könnyen el nem érhetők.

Legyen a járőrtáskában minden szükséges nyomtatvány, íróeszköz, mérőszalag, itatós, borítékok, blanketták, járőrtáskában hordható kis Btkv., tiszta papír, ujjnyomat vagy lábnyom felvételéhez, pecsétviasz, kis hajszkefe, stb.

A helyszínre menet, mint a helyszínen többnyire embereket találhatunk. Ezek előnyösen, de hátrányosan befolyásolhatják munkánkat. Előnyösen azért, mert tájékoztathatnak, utbaigazíthatnak; hátrányosan, mert félre is vezethetnek és zavart idézhetnek elő. Minél több ember van jelen, annál nehezebb a nyomozó munkája. Ezért távolítsa el mindenkit a helyszínről, akire éppen nyomban szüksége nincsen. Persze figyelmen kívül hagyni senkit sem szabad.

Elsősorban szóba jöhet itt a gyanúsított, továbbá azok az egyének, akik a bűncselekményt fölfedezték vagy azt a hatóság tudomására hozták. Utóbbiak még

a szemle megtartása előtt kipuhatólandók s a helyszínre hozandók. Ellenkezőleg számítani kell arra, hogy szükség lesz rájuk is, azért közelben kell őket tartani. Megeshetik, hogy a tettes maga is az érdeklődők között tortózkodhat. Arról azonban gondoskodni kell, hogy akár szándékosan, akár véletlenül össze ne beszélhessenek, az esetről egymással beszélgetve, ez meg ne történhessen. Izgatott lelkiállapot mellett azután senki sem tudná, mit vett észre önmaga s mit hallott csak elbeszélésből.

Általános körültekintés után az egész helyszínt zárjuk le, úgy hogy a bűncselekmény helyszínét képező helyiség, udvar ajtaját, kapuját bezárjuk vagy a helyszínt egy bizonyos nagyságú és sugáru kör vagy négyszögön belül lezárjuk, úgy hogy a kör vagy négyszög vonalán belül illetéktelen egyént be nem engedünk. Kivétel az az eset, amikor a sértettet első segélynyújtással megmenthetjük.

A helyszínen csak a járőr vagy vezetője tartózkodjék, a bizalmi és más egyének a helyszíntől kissé távolabb. A helyszínről a járőr engedélye vagy utasítása nélkül senki el nem távozhat.

A daktiloszkópust hagyjuk először dolgozni, azután ha fényképező van, fényképezze a helyszínt, azután a hullát a talált helyzetben s azután foghatunk hozzá a helyszín vizsgálatához.

Főszabály a nyitott szem. Meglátni és összegyűjteni minden anyagot, amely a helyszínen vagy annak közelében vagy az eset sajátossága által ajánlott módon felfedezhető.

Az anyaggyűjtéssel való eljárásra nézve alaposan tájékoztat Hans Gross, aki a »Handbuch für den Untersuchungsrichter« (Kézikönyv vizsgálóbíró számára) című munkájában ajánlja: »Mint szivaccsal kell összegyűjteni az egyes cseppeket s a telített szivacs

Az elköltözött finom diplomaták uri tanyái, a liliputi követségi paloták árnyas udvarai mélyén örökre elhalt az elegáns európai asszonyok diszkrét suttogása; a kertek fáit eltűzelték, virágait eltaposták, a kapu előtt prófuntos szekér ácsorog, az udvaron sovány, sötétképű katonák káromkodva öntözik forró luggal a napra kihordott kaszárnyaágyakat.

Unatkozó szerb hivatalnokok szücsölik az illatos feketét az uri kávéház árnyékos fái alatt s megszokásból vagy más társaság hiján, tereferélnek, kártyáznak az ácsorgó autók sofförjeivel. Az utcákon dominál a mindenféle egyenruha, különben embert alig látni. Egy-két feketeruhás nő suhan át az árnyékos oldalon; a gyönyörű dús, fekete kontyokra a nemzeti csipkefejdísz vagy fátyol borul. A sok »kafana« gyaloglatlan asztalai mellett hangtalanul cigarettázó, kopottas montenegróiak néznek a semmibe. Arcuk, mintha bronzból volna öntve, kemény metszésű, tartásuk hanyag, előkelő. Öszbecsavarodott férfi a legtöbb; a fiatalokat már nagyrészt megfertőzte az európai levegő, felhagytak a pásztorkodással és elmentek sofförnek, mechanikusnak idegenbe. Az idősebbek pedig, a volt katonák, szerb nyugdíjat huznak és lopják a napot.

Ez már nem a sasok fészke többé.

*

Kérdősködésünkre egy szerb csendőr nem a legbiztatóbban nyilatkozott a Cetinje mögött elterülő vad vidékek utairól, de eredetiségeket hajszólo utitársam csak azért sem mondott le egy nyaktörő ut izgalmairól. A csendőraltsízt ajánlott egy megbízható soffört, aki még senkinek sem törte ki a nyakát. Ez a derék ember, mondotta, angolul is tud, tíz évig cowboy volt Ausztráliában...

A hihetetlen állapotban levő keskeny montenegrói hegyiutakat elképzelni is nehéz, leírni még nehezebb. Valaha a kocsiforgalom számára építették őket, de jobbak hiányában most autók is járnak rajtuk. Valósággal a levegőben lógnak több száz méteres függőleges szakadékok felett, melyekbe lenézni maga a borzadály. Az istenkisértő utak völgyekre, szédítő mélységekre néző oldalain mellvédnek, korlátnak vagy legalább köoszlopoknak nyomuk sincsen; a merész kanyarodású serpentinefejen, ha körülnéz a boldogtalan utas, úgy érzi magát, mintha a kölni dóm tornyának a keresztjén ülne s lábai alatt a Niagara-zuhatót látná. Minden európai országban csendörkordonnal zárnák el az ilyen utakat az autóforgalom elől. Itt megelégszenek azzal, hogy lehetőleg eltítkolják vagy letagadják a sűrű baleseteket.

Amit szeretetreméltó sofförünk, kinek tíz éven át a kellemes ausztráliai virányokon a kalandorok és rablók között bő alkalma volt idegeit megedzeni, Európa legelgyottabb és legvadabb helyének hajmeresztő utain velünk művelt, megszégyeníti a leghátborzongatóbb cirkuszi mutatványokat. Rohant, mint a szélvész, túlkölés, fékezés nélkül, füttyült a kanyarokra és ránk, ha figyelmeztettük arra, miszerint ez nem Ausztrália, torkaszakadtából énekelt és a kormánykereket eleresztve hadonászott a levegőben. Bennünket meg sem kérdezve, ott állott meg, ahol éppen akart, betért a házakba inni és beszélgetni, utasokat szedett fel, néha még az ölünkbe is rakott fokhagymaszagu vénasszonyokat. Tiltakozásunkra jóindulatulag figyelmeztetett, hogy gyalog Niksicsbe három nap alatt sem érünk el. Egy falu mellett, ahol javították az utat, ami itt ritkán történik, a sziklát robbantó emberek már messziről integettek, hogy

tartalmát csészébe kell facsarni, egyelőre nem tulajdonítva fontosságot annak, hogy az tiszta vagy iszapos folyadék». Vagyis, ha minden adatot összeszedtünk, igaz ugyan, hogy sok fölösleges is belevegyülhetett gyűjteményünkbe, de az is bizonyos, hogy egy lényeges sem fog abból hiányozni.

Lényeges alkatelem továbbá a nyugalom és a gondolkodás, két szóval: nyugodt megfontolás. Két nő egy ismerősük lakásán egy őket érdeklő fontos levelet keresett. A levél bizonyára az egyik szobában volt elrejtve. Az egyik nő minden gondolkodás nélkül, szinte vakon a nekibuzdulástól fogott a levél kereséséhez, felhányt minden iratot, kihuzott s felturt minden fiókot, nem kimélte a ruhák zsebeit, kikutatott, felforgatott látszólag mindent, még a lakás többi részébe is elkalandozott, ahol pedig a levél nem is lehetett. Ime a gondolkodás és nyugalom nélküli nyomozó.

A másik nő leült a szoba közepén álló székre. Onnan szemügyre vette az egész szobát, annak minden butordarabját és gondolkodott. Igyekezett magát beletalálni a levelet rejtő gondolat világába és következtetni, hová rejthette a levelet. Kutatása is gondolkodásról tanuskodik. A szobában egy több száz könyvvel megterhelt könyvvállvány állott. Egy pillanatig az ötlött eszébe, hogy valamely könyv két lapja kitűnő rejtekhely egy levél számára. Meg is mondotta felfogását társnőjének. Ez neki akart esni a könyvvállványnak, könyvről-könyvre, lapról-lapra akarta kikutatni, hol rejtőzik a keresett levél.

A másik asszony két kérdéssel elintézi az egész könyvtárt. Van-e por a könyveken? Kérde társnőjétől. Van, feleli az. Hiányzik valahol a porréteg? Sehol, hangzik a felelet. A könyvek réges-régen nem voltak megbolygatva, a por bántatlanul lepte be azokat, azok

közé semmit sem rejtettek. Ime a nyugodt és gondolkozó kereső.

Gondolkozva kell a nyomokból, bünjelekből, a tanuvalloásokból, szóval a gyűjtött anyagból kiválogatni mindent, ami lényeges, elhagyni, ami fölösleges.

A helyszini szemlénél tervszerűen kell eljárni.

Oda megérkezve nem szabad azonnal a vizsgálat részletes megtartásába fogni. Előre kell tudni miről van szó. Azután elsietés nélkül, előbb is általánosságban át kell azt tekinteni, hogy tájékozást szerezzünk.

Természetesen ez az általános áttekintés nem nyújt részleteket, de azért ne higgyük, hogy fölösleges vagy nélkülözhető. Persze minél alaposabb és leleményesebb a nyomozó, annál többet fog nyerni általa. Dr. Kenyeres Balázs egyetemi orvostanár felemlíti, hogy egy kellően képzett nyomozó már a helyszin általános áttekintésénél azonnal felismeri, hogy pl.: a halál nem ott következett be, ahol a holttest fekszik, mert a sérülések nagysága és a található vér mennyisége nem egyez; a holttesten, a környezeten, a ruhán látható nyomok küzdelemről tanuskodnak és bizonyítják, hogy öngyilkosság, baleset, stb. ki van zárva; nyomban feltűnik, hogy az elhalt keze nem véres, tehát idegen kéz okozta a halált hozó sérülést; hasonlóan idegen kézre mutat, ha a fegyver olyan helyen fekszik, ahová az elhalt már nem mehetett, stb.

Ilyesmi vagy hasonló észlelése már a helyszin általános áttekintésénél kezünkbe adhatja a rejtély megoldásának kulcsát, szilárd támpontot nyújthat a nyomozás folytatására vagy legalább irányíthatja azt.

Előfordulhat ugyan, hogy az általános áttekintés utmutatást ilyen értelemben nem ad, annyit mégis elérünk általa, hogy a szemle megejtésének tervét ekkori észleleteink alapján elkészíthetjük, ami kizárja azt a

álljunk meg, mire barátunk ügyet sem vetett. A sziklák mögött elbujt montenegróiak egyike, látva a rohanó autót, kiugrott védett helyéről az utra és feltartóztatta a kocsit. Ebben a pillanatban fülsiketítő robbanás, s mi mindnyájan lebukunk, fejünket védeni a repülő repeszdarabok ellen. Még egy-két pillanat kellett volna és az örült ausztráliai belevitt volna a robbanás középpontjába. A kedves epizód után az angol revolverrel a kezében fejtette ki a kékutazás további menetére vonatkozó óhajainkat, de az ausztráliai is kivette a magáét és biztosított minket, hogy az övé jobb márka s azonfelül neki fegyvertartási engedélye is van. Különben ugyanugy rohan, mint előbb és meg léven sértve, az ebédállomáson nem fogadta el meghívásunkat...

Igy utazik az ember Montenegróban a XX. század harmadik évtizedében.

*

Pihenés Niksicsben. A csuf kis balkáni vendéglő falain naiv olajnyomatok a szerb hadsereg világrengető győzelmeiről. A diszhelyen Petár király koronával a fején lóháton, amint a lábai előtt heverő megtépett császári lobogó kétfejű sasára rátapos... Alatta nagy betűkkel a magyarórázat: I. Nagy Péter, a Felszabadító. Hiába kerestem jó Nikita király képét, nem találtam egyet sem az egész Montenegróban. Talán csak a falusi viskók némelyikében nézegeti könnyes szemmel egy-egy öszbajuszu harcos. Elment a goszpodár, meghalt, elfelejtették.

A nagy téren zsibong az élet, éppen vásár napja. Kereskedők a boltokban leültetik a vevőt és feketével, rakival vendégelik meg, amit a vendég a saját részéről

való meghívással viszonz a szomszédos kafanába. A tér tele sátorokkal, bódékkal, kocsikkal, megpakolt szamarakkal. Árulnak itt a szőnyegtől kezdve az uborkáig mindent. Mozgalmas, színes, a török piacokra emlékeztető kép, csak a kosztümök kopottságán és szinehagyottságán látszik meg a háboru, az idegen uralom és a nagy nyomoruság. Itt van az egész környék, tanulmányozni lehet a típusokat. Telivér, szép montenegróiak, a ládafiából előszedett tarka, de bizony már itt-ott foltozott nemzeti viseletben. Ezek a vagyonsabbak. A szegényebbek a régi szép kosztüm darabjait polgári ruhadarabokkal keverve hordják furcsa, kalandos összeállításban. Most látszik meg, hogy a montenegrói házája jelmezében ur, civilben csavargó. Rettenetesen piszkos hegyi crnagorcok és albánok között a guzlicát pengető, még rongyosabb kolduló cigányok úgy néznek ki, mintha az alvilág vetette volna ki őket. A tarka gomolyagban pirosfezes, muzulmánok undorító édességeket árulnak, groteszk, borzas balkáni dandyk cseresznyepirosra kifestett, rikitő színekben páváskodó delnöknek veszik a legyek ezreitől ostromolt vonzó csemegéket. A dandyk és delnök nem bennszülöttek, ezek a hódító fajt képviselik. Különben mindenütt a legteljesebb demokrácia uralkodik; úgy ül a különböző emberek felett az együvértartozás érzése, mintha egy nagy család volna az egész. A jugoszláv katonatiszt ugyanazon mocskos kafana előtt ül, ahol a guzlicás cigány, a pópa a szénégetővel egy asztalnál issza a kávé, mellette az akácfához kötött, szénportól fekete számár, mi pedig gyanus barátaitól körülvett derék sofőrünkkel ülünk, ki közben nagylelkűen kibékült velünk.

*

hibát, hogy terv nélkül fogva bele a részletes helyszíni szemlébe, későn vesszük észre, hogy elsiettük, elrontottuk azt. Tehát, hacsak annyit fedezünk is fel, hol hatolt be a tettes vagy merre távozott, mi volt a célja; ha felfedezzük, hogy a cselekmény utáni állapot a helyszín mely részén változatlan még, vagyis hol nem jártak még a tettesek távozása óta, vagy hol történt feltétlenül változás, ezek alapján azután önmagunknak is módunkban áll legalkalmasabban elhatározni, hol fogjuk megkezdeni a helyszíni szemle részletezését és mily sorrendben kövessük. Ha zárt helységben történt a bűncselekmény, akkor az oda és elvezető utakat, ajtókat vizsgáljuk, azután a helyiségben tervszerűen végezzük a vizsgálatot. Legjobb az ajtótol bemenet jobbra haladni, azután a helyiség középső részét s végül a baloldalt vizsgálni. Ha többen végzik a vizsgálatot, megosztjuk a szerepeket, egyik megy jobbra, a másik balra, a harmadik a helyiség közepét, a negyedik a mennyezetet vizsgálja és végül mindegyik a másik munkáját ellenőrzés céljából újból átvizsgálja, mert esetleg a másik látja meg azt, amit az első nem vett észre.

Semmit sem fogjunk meg, semmit sem mozdítsunk el helyéből, nyomot meg ne semmisítsünk, meg ne változtassunk, egyszóval vigyázzunk, hogy a tájékozó általános áttekintés alkalmával egyáltalán semmiféle változást a helyszínen ne idézzünk elő.

A helyszíni szemle alkalmával a helyszín három állapotát kell megfigyelni, illetve megállapítani:

1. Milyen a helyszín, amidőn odaérkezünk; 2. milyen a helyszín, illetőleg milyen volt a helyszín a cselekmény után; 3. milyen a helyszín, illetőleg milyen volt a helyszín a cselekmény előtt.

Utóbbi kettő közötti különbséget a cselekmény idézte elő s ennek ismerete segíti elő a nyomozást.

Még sem egyhangu ország ez a Montenegró. Folytonosan változik a táj képe; ime a felhőket ostromló kopár, szikes, kavicsos mező, amelyen kesernyős fü terem, amit a kecske sem eszik meg, azután imitt-amott egy kevés csenevész kukorica. A szeszélyes Természet gunyból rakta ezt a sivár, meddő sivatagot ide a gránithegyek közé.

A közepén egy mezőváros, Podgorica. Két részre osztja egy kékvízű folyó, amelyből derék amatőr halászok dinamittal csiklandozzák ki a szebbnél-szebb pisztrángokat. A folyó egyik oldalán lomha, unalmas faluváros terpeszkedik, főtere, ahol néhány szép régi emeletes ház is akad, szinte a nagy alföldi falvakra emlékeztet. Vannak új épületek is: szállodák, melyeket becsukott a belebukott vállalkozó, vendéglők, ahol csak a sötét van nyitva, mert az éttermi üzemet nem érdemes fenntartani. A másik folyóparton a török idők hangulatos középkori fészke, a Sztarigrád, az óváros. Girbe-görbe utcáiba alig szűrődik be a napfény, felül szélesebb, kiugró emeletű hamisítatlan török házai, a patinás mecsetek és karcsu minarek a régi török idők rejtelmek közé rejtik a gondolatot. Körül néhány várrom, beomlott őrtorony, itt egy ágyugolyókból rakott gúla, amott egy gazzal benőtt temető, melyből csak a mohamedán sírkertekben a keresztet helyettesítő faragott turbánok kandikálnak elő a mohos kölapok közül. Egy-két álmos, nagyszakállu alak ödög a méla utcákon, néhány lefátyolozott asszony a folyó medrében sulykolja a fehérneműt, mögöttük a homokban rezesre barnult gyerekek lompos kutyákkal hancuroznak. Kedves, szomorú kép, amit sietésben felejtett itt a hódító útján megtorpant és azóta folyton vissza, Kelet felé hajszolt Törökország.

Egy völgybe bekanyarodva, mintha egy pillanat alatt

Szolgáljon a következő feltételezett példaeset megvilágító példaul.

X. feljelentést tesz, hogy szekrényét az éj folyamán feltörték és onnan a fehérnemük közé rejtve volt 300 pengőjét ellopták.

A nyomozásra kirendelt járőr a következő állapotot találja a helyszínen:

A szoba ajtaja nyitva áll, az utcára nyíló ablak mindkét külső és belső szárnya zárva van, a baloldali szárnyak alsó ablakai — enyvespapírral való beragasztás nyomait mutatják — ki vannak törve. Üvegcserepek — szintén enyvespapír nyomait mutatják — a szoba közepén álló asztalon fekszenek. A barnára festett padlón sok sáros lábnyom. Az ablakdeszkán egy sáros cipőtalp lenyomata. Az ablakkal szemközt álló egyajtós szekrény ajtaja nyitva áll. Kulcs a zárban nincsen. Az ajtónak a zár nyelve mellett lévő részénél és ennek megfelelően a szekrény oldalfalán vésőtől származó fészítésnyom látható. A szekrényben fehérnemű fekszik teljesen rendbe rakva.

Kérdés már mostan, minő változások történtek a bűncselekmény után? Mert ezek fogják meghatározni, hogy mint volt a helyszín akkori állapota.

Kellően tájékozva megállapítja a járőr, hogy ott igen sokan megfordultak a cselekmény felfedezése óta. Ez által oly lábnyomok keletkeztek a szobában, melyek a cselekménnyel összefüggésben nincsenek. A szobaajtót a házigazda nyitotta ki és hagyta nyitva, ellenben az ablakok nyitva állottak s hogy huzat ne legyen, szintén ő zárta be. Az üvegcserepeket szintén káros szedte össze és tette az asztalra.

E változtatásokat szemmel látva könnyű megállapítani, minő volt a helyszín a bűncselekmény után.

kilométerek százait ugrotta volna át az autó, olyan vidékre érünk, aminőt Montenegróban soha nem is sejtettünk volna. Mintha a stájer Alpok zizegő lombos erdeit, merev, sötét fenyveseit, üde legelőit és rohanó patakjait varázsolt volna ide valami tündéri kéz. Hűs erdei utakon, egy szélesmedrű hegyi folyó partján magastetejű alpesi faházak, zakatoló fűrészmalomok mellett suhan el a kocsis és nemsokára a szandzsák határán levő ősi török fészkek, a talán kétszáz házikóból álló kis falu, Kolasin egyetlen terén tartunk pihenőt.

A nyomorult kis fészkek mellett gyárszerű, nagy, modern épület. Látszik rajta, hogy nemrég készült el. Mi lehet ez? Nem gyár, nem is kaszárnya, hanem villanyközpont, amely bátran állhatna bármelyik nagy város határában is. De minek ez ide? Mikor erre a kérdésre a választ megkaptam, először nevettem, azután, a keserűség fojtogatta a torkomat.

A szerbek Montenegróban szörnyen verték a mellüket, hogy ők nemcsak a monarchia hadseregét verték meg, mint azt a minden kocsma falán büszkélkedő ábrák mutatják, hanem a német ármádiát is ők kényszerítették térdre. A tamáskodó crnagorcokat azután azzal akarták meggyőzni, hogy a legyőzött németektől még hadisarcot is kapnak. Ha ez így van, adjatok nekünk is valamit, mondták a kecskepásztorok és a fegyverbarátság címén deputációba verődve Belgrádban ők is követelnek valamicskét. Pénzt ugyan nem ad a német, hangzott a válasz, de azért majd nektek is juttatunk valamit. A »valami« tényleg nemsokára jelentkezett is. Jött a német és épített az istenhátamögötti kis falu mellé egy óriási villamosközpontot, bevezette a villanyt minden kecskeólba és egy szép estén

Es most minő volt a helyszín állapota a cselekmény előtt?

Az ablakszárnyak zárva, az ablakok épek voltak, enyves papírral nem voltak bevonva. Sem az ablakdeszkán, sem a szobában nem voltak lábnyomok. A szekrény ajtaja be volt zárva, sem ajtaján, sem oldalán fészítés nyoma nem volt.

A helyszín három állapota teljesen tisztázza a cselekményt és támpontul szolgál a nyomozás továbbvezetésére, csak meg kell határoznunk azt, hogy mi keletkezett a helyszínen a bűncselekmény folytán. Ez most már könnyen megállapítható.

Az ablakok beragasztása enyves papírral, azok betörése, az ablakszárnyak kinyitása a sáros nyom az ablakdeszkán, meg nem határozható nyomok a szoba padlón, a szekrényen a fészítési nyomok, a szekrényajtó kinyitása.

E jelenségek a cselekményből származnak, a tettes cselekvése folytán jöttek létre. Részben arra szolgálnak, hogy a cselekmény tényállását összehasonlíthassuk, részben módot nyújtanak arra is, hogy a tettes kilétére következtethessünk. Röviden mi a helyszínből folyó tényállás? A tettes enyves papírral ragasztotta be az ablaküveget, zajtalanul kitörte azt és kinyitotta az ablakot, melyen át behatolt a szobába. Egy vésővel kifeszítette a szekrényajtót, magához vette a pénzt s ismét az ablakon át távozott.

Es melyek azok a támpontok, amelyek a nyomozás folytatására előnyösek, amelyek a tettes kilétére mutatnak?

A tettes enyvvél és vésővel dolgozott. A vésőt mesterségszerűen (asztalos nyitja ilyen módon a zárt ajtót) használta. Ismerjük lábának nyomát és azt is tudjuk, hogy a viszonyokkal behatóan ismerős, mert a szekrényben rendetlenség okozása nélkül megtalálta

Kolasin tündéri fényben uszott. Tetszett a dolog nagyon és a boldog crnagorcok előtt nagyon megnőtt a szerbek tekintélye, akik úgy megverték a németet, hogy olyan szép lámpákat hozott ide, aminők talán csak Párisban lehetnek. De egy szép napon felpakolt a német és elment, miután átadta a telepet a falu birájának azzal, hogy ezentul a községnek kell majd világítania. A bíró, aki maga is azt hitte, hogy a német az örök ítéletig ingyen adja a villanyt, a piacon kihirdette a rideg tényállást s mikor az atyafiak megtudták, hogy a szép világításért ezentul fizetni kell, lelógó állal szépen hazasompolyogtak és előszedték a régi subickoskatulyából és birkafaggyuból elmésen megszerkesztett régi mécseket s azóta, ha nincsen holdvilág, ezzel világítanak. A centrále be van zárva, kerítését már lopkodják is s nemsokára szétlopják még a fundamentumát is.

Kapott volna Kolasin még valamit a jóvátételi szám-lára a civilizáció áldásaiból, ha az a valami utközben össze nem törlik. Belgrád bölcsei elhatározták, hogy ahol villany van, oda csatornázás is kell és a német hajószámra szállította a hozzávaló nagy porcelláncsöveket. A felét már Cattaróban, a hajóról való kirakásnál összetörték, a másik fele szerencsésen eljutott Podgoricáig, ahol a vásártéren hever pozdorjává zuzva. Jó, hogy meg nem érkezett, mert nem tudtak volna mit kezdeni egy olyan faluban, ahol még az ugynevezett szállodában is hiányzanak a legszükségesebb mellékhelyiségek.

*

az elrejtett pénzt. A tettes tehát nem lehet más, mint a háziakkal bizalmas viszonyban álló egyén; rokon, barát, alkalmazott, foglalkozásra nézve asztalos vagy legalább ért ehhez a mesterséghez.

Minden megállapításnak lelkiismeretesen kell történnie. Az igazságtól való hajszálnyi eltérés, bizonyítottan elfogadása valaminél, ami bizonyítva nincsen és azután az így szerzett anyagnak felhasználása a nyomozás további folyamán, teljesen rossz irányba fogják terelni a nyomozót. Pl. tegyük fel, hogy az előbbi esetről a szekrényben lévő fehérneműt a tettes rendetlenségben hagyta volna és azt a házbeliek, mielőtt a járőr megérkezett volna, hozták volna újból rendbe. Ha már most a járőr ezt a tényt meg nem tudja, avagy figyelembe nem veszi, a tettes kilétére vonatkozó előbb kifejtett feltételezései ezzel alapjukat és megbízhatóságukat elveszítik.

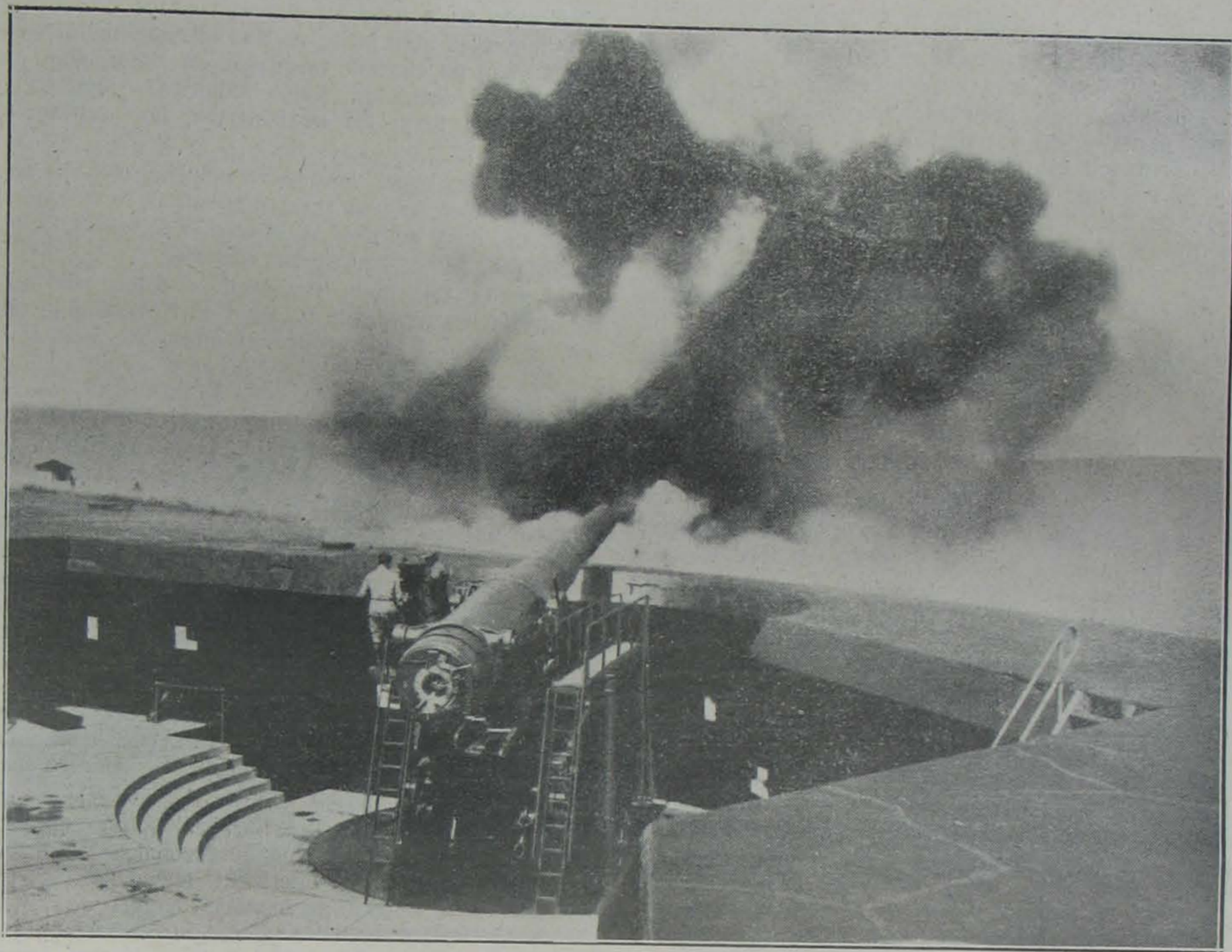
Azért alapelveként felállíthatják még a pontosságot, mert amint a tisztaság a fél egészség, a pontosság a fél siker.

A helyszínen lévő elváltozásokat is figyelembe kell venni. Előfordult egy eset, hogy a csendőrrővezető az orvos felszólítására jelentette, hogy a hulla érintetlenül fekszik s amikor az orvos a halott zsebeibe nyúlt, akkor a csendőr előadott egy csomag holmit, amit előzőleg a halott zsebeiből kiszedett. Tehát a csendőr valótlant mondott. Ugyanez a csendőr a hulla fejénél lévő s földbe szurt botot is kihuzta kíváncsiságból és más helyre szurta vissza (megnézte ugyanis nincs-e jegyszeg rajta).

A talált nyomok sokszor nem a bűncselekménykor, hanem utána származtak és félrevezethetik a nyomozót. Így a gyilkosság színhelyén a szobában több véres cipőnyomot találtak s csak hosszabb nyomozás után jöttek rá, hogy azok a boncoló orvos lábnyomai, ki a vérbe lépett és a szomszéd szobába ment kezet mosni. Csak az esetben szabad a helyszínen változtatni, ha kilátás van rá, hogy a sértettet megmenthetjük. Egy házmester egy akasztott embert látott s a rendőr után szaladt, neki előadva, hogy még kalimpált is a lábaival, természetesen mire a rendőrrel visszatért, az illető már halott volt, noha meg lehetett volna menteni. A helyszíni szemlére kevesen menjenek. Rendőrök, detektívek, újságírók tömege elrontják sokszor és megsemmisítik a nyomokat. Volt eset, amikor a gyilkos is elment a helyszínre. Megtörtént, hogy egy tettes az áldozata boncolásánál is résztvett és segédkezett.

Itt megemlítem még, hogy a gyilkosság sokszor öngyilkosságnak tűnik fel. Pl. A vasút által elgázolt holttest, sáros környezetben oda csak sáros lábnyomok vezetnek, míg a halott cipői nem sárosak, felakasztott ember felemelkedett végtagokkal. Egy gyilkosságnál a halott meg volt merevedve, felemelkedett lábakkal vagy kezekkel s így akasztották fel. Öngyilkosságnál pedig függnek a tagok. Ha valaki átmetszett nyakkal holtan fekszik és mellette nincs elegendő vértócsa. Ha az iszapba dobott hullánál a halállal kapcsolatosan semmi vergődés nyoma nem látszik, itt újból azt bizonyítja a körülmény, hogy gyilkosság után dobták oda, stb.

Leszakadt gombok, körmök közötti vér, bőrfosz-lányok és hajszálak is bizonyítanak. Egy betörő társaságról tudták, hogy egyik tagja a helyszínen elszórt cigarettavégeket idegességében erősen összerágta s ez vezette nyomra a hatóságot. Ha a kutya nem ugatott a bűncselekmény elkövetésekor, az arra vall, hogy a kutya ismeri a tettest, tehát egy bejáratos személy az.

Az amerikai hadseregből: Egy 24 cm.-es partvédő ágyu tüzelés közben.

Egy tisztességes varróleányt halva találtak, a lepedőjén ondó foltokkal. Ez arra engedett következtetni, hogy a nő csakis az egyedüli ismerős férfiával közösülhetett, aki meg is ölte őt. E feltevésben letartóztatták a férfit, ki meglepetésében rögtön beismerte tettét. Az ujjenyomatok kétséget hozzá nem engedő bizonyítékok. A puská fojtását több ízben megtalálták a hullában és annak papirosa árulta el a tettest. Egy esetről egy a tettesnek címzett boritékból készült a fojtás, ami rögtön nyomra vezetett. Egy meggyilkolt földmives tettesének kiderítésénél az vezetett nyomra, hogy az áldozat aznapra volt mint felperes a bírósághoz idézve és alperes őt utközben, midőn az a bírósághoz akart menni, megleste és agyonverte. Itt ezen körülmény vezetett nyomra. Ha pl. valakit az ablakon keresztül lönek le az rendszerint bosszu műve, mert ilyenkor főképen a rablási szándék hiányzik.

A helyszin sokszor csal, pl. egy halott emberen a homlok felső részén volt a belövés és a tarkóján a kilövési seb. A seben semmi pörkölés nyoma. Az első látszat gyilkosság gyanúját keltett, míg végre megállapították az öngyilkosságot, melyet úgy követett el, hogy egy távolabbi fára kötötte fel a puskát és madzaggal elrántva messziről és felülről lőtt magába. Egy másik ember egy kis ágyut készített és a kanócot meggyújtva az ágyutól messzebb ment és így lőtte agyon magát.

A helyszini szemle hét kérdése.

Mi történt? Azt, ami történt, ki csinálta? Az, ami történt, hol történt? Milyen eszközökkel, milyen segítséggel? Miért? Milyen módon? Es mikor? Ez a hét kérdés, amelyeknek szem előtt tartása minden szemle alkalmával, tehát nemcsak helyszini szemlénél, hanem halottvizsgálatnál, sértettek és bűnjelek vizsgálatánál is kívánatos, mert csak ez bizonyítja a mindenre kiterjedő alapos vizsgálatot s ezzel azt, hogy olyan kérdések, amelyek megválaszolhatók lettek volna, megválaszolatlanul ne maradjanak.

Az eredmény az esetek természete szerint nagyon különböző lesz. Előfordulhatnak esetek, amelyekben a helyszinen végzett vizsgálat mind a hét kérdésre megadja a választ. Ide sorolhatók főképen azok, amelyekben a halott feltalálásának helye egybeesik a halál bekövetkezésének és a halált előidéző külső behatás elszenvedésének helyével. Pl. Nőnek holttestét fel-

A legbölcsebb ember is huzza meg magát szerényen. Mert miből áll a nagy bölcsessége? Talán abból, hogy legfőljebb egy félrőffal tovább lát a másikonál, a közönséges eszűeknél? Egy félrőffal egy olyan horizontban, amely egy billió mérföldre terjed? Az egész mélylátás csak egy valamivel kisebb vakság.

Mikszáth.

akasztva függő helyzetben találják. A halott orra környéke véres, rajta és ruházatán tartós küzdelem nyomai mutatkoznak, hátán erős hullafoltképződés van, nyakán fojtogatás jelei láthatók; az ágyban dulakodás nyomai észlelhetők, a párna az arc fekvése helyén véres; az ágyon és ruházaton friss ondónyomok vannak; az ágynemű között férfi kabát csontgombjának letört fele darabját találták meg; az éjjeli szekrény ingaórája a földön fekszik és 21 órát mutat. Tisztázva van itt mind a hét kérdés.

Mi történt? Ölés és nem öngyilkosság. Bizonyítja, ezt a hátra lévő hullafoltképződés, amely úgy jött létre, hogy az elhalt halála után egy ideig még hanyattfekvő helyzetben volt; bizonyítékai a fojtogatás és a dulakodás nyomai. Ki volt a tettes? Olyan egyén, akinek a kabátja egyik gombjának fele letört. Hol történt az, ami történt? Dulakodás volt az ágyban, ott közösülés is történt, ugyanott történhetett a fojtogatás és feltehető, hogy a halál is az ágyban állott be. Egy vagy több ember ténykedett-e? A dulakodás valószínűvé teszi, hogy csak egy egyén. Miért? Esetleg a nemi ösztön kielégítése szándékával, esetleg azért, hogy a tettes a feljelentést lehetetlenné tegye. Milyen módon? Az áldozatot fojtogatták, megölték, utólag akasztották fel? Mikor? Amikor az ingaóra megállott.

Már ezekből a jelekből a bűnügyre nagyon lényeges következtetéseket lehet levonni, amelyek egybevetve és tanuvallomásokkal egyeztetve, kiegészítve, a bűncselekmény legapróbb részleteit is tisztázhatják.

Hogy az egyes adatok értékesítésekor okvetlenül szükséges azok bizonyító értéke iránt külön-külön tájékozódni, ezt nem kell fejtegetni. Az ingaóra nemcsak azért állhatott meg, mert felfordult, hanem egyéb okok miatt is. Mielőtt mutatóinak állását időmeghatározásra használnák, tudni kell, hogy egészséges-e az óra, járt-e azelőtt, fel volt-e huzva, stb. Ha rendes helyzetbe állítva tovább folytatja munkáját, akkor jogosult az a következtetés, hogy a kimozdulás volt megállásának oka.

Amikor több helyen is kell tartani szemlét.

Az esetek nagyobb részében a halott feltalálásának és a halál bekövetkezésének, illetve a halált okozó külső behatás elszenvedésének helye egybe esik, azok egy részében külön válik és különböző helyen teljesített több szemlét tehet szükségessé.

Öngyilkosságok esetében megtörténik, hogy az öngyilkos előbb más helyen próbálja szándékát megvalósítani, magára lö, felmetszi ereit, s azután más helyen akasztja fel magát, de természetesen megtörténik az is, hogy sérüléseivel, amelyek cselekvésképeségét nem szüntették meg, más helyre megy és ott hal meg. Hasonló történhet a gyilkosságok alkalmával, amennyiben a tettes az egyik helyen megtámadja áldozatát, dulakodik vele, az menekül, egy másik helyen öli meg és egy harmadik helyen akasztja fel. Különösen megszapordíthat a megszemlélendő helyek száma a holttest elrejtése esetén, kivált ha ez feldarabolással jár együtt és ha a halott feldarabolt egyes részeit különböző helyekre szállítják. Ha nem mondja meg az orvos, hogy az a gyermek, amelynek a holttestét az árnyékszékben találták nem ott született, ha nem hívja fel a figyelmet arra, hogy a halott nyakát nem ott vágta el, ahol a holttestet feltalálták, a legfontosabb bizonyítékok elkallódnak és kiszámíthatatlan zavarok állhatnak elő.

Fontos bizonyító adatokat szolgáltathat egyes

kérdésekre az a hely is, ahová a tettes cselekményének elkövetése után ment, esetleg lakása, amelyen véres ruháit vagy az elrabolt tárgyakat elrejtette, ahol megmosakodott, szakállát, haját lenyíratta, megberetválkozott azért, hogy fel ne ismerjék, hol a bűnjeleket elrejtette, stb.

Bár ha az egyes, különböző helyeken végzett szemlék csak a kérdések egy részére adhatnak felvilágosítást, kívánatos, hogy azoknál is, a szemle teljesítői, mind a hét kérdést lelki szemeik elé állítsák.

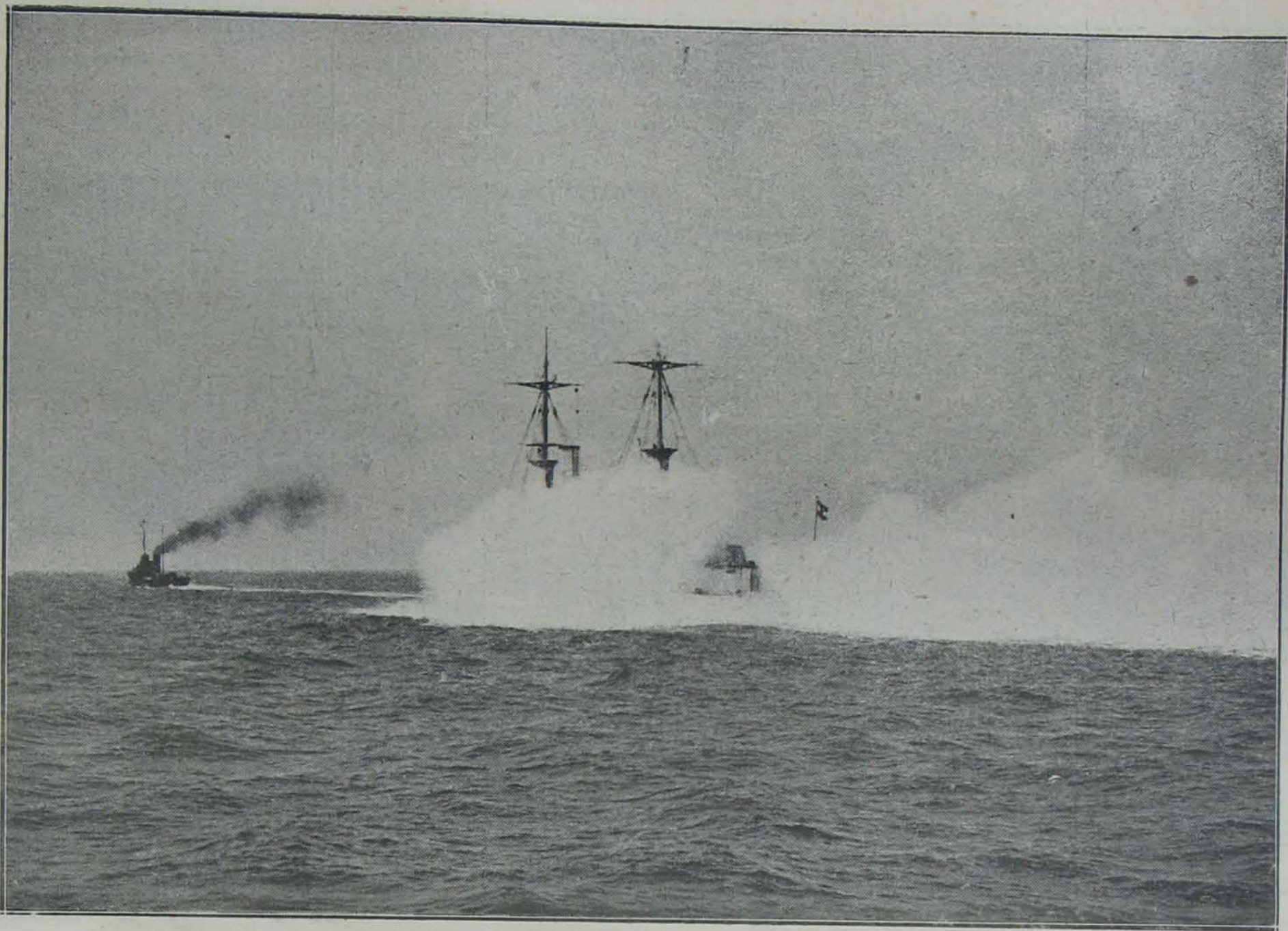
Tegyük fel, hogy tavasszal a folyó partján, a városból télen kihordott hó alatt férfi zubbonyt találunk, amelyben elvágott ősz hajszaalak, vérnyomok látszanak, gallérján pedig a dobüregnek egyik csontocskája tapad. A lelet annak, aki adatait kellő tudással és józan logikával értékeli, megmondja, hogy a kabát egy munkásférfinek a kabátja, hogy az illető jobb halántékán szenvedett sérülést, hogy a sértett már nincsen az élők táborában, mert olyan súlyos sérülést, amely a hallócsontocskák egyikét kiszakítja, feltétlenül halálos, megmondhatja a lelet, hogy a sérülést éllel bíró fejszeszerű eszközzel ejtették, mert csak ilyen eszköz szakíthatja ki a hallócsontocskákat és vághatja át a hajszaalakot, a gyilkosság nem a halott feltalálása helyén történt, hanem valószínűleg ott, ahonnan a hivat kiszállították, a bűncselekményt a hókihordás megkezdése előtt követték el, az elhalt előrehaladott koru férfi volt. Meg van válaszolva a mi? hol? mikor? mily módon kérdése és legalább az elhaltra nézve nagyjában a ki? kérdés is.

Mindezekről a megállapításokról pedig csak ismételnem kell azt, amit már a bevezetésben megemlítettem, hogy azok nem Sherlocki leleményesség gyümölcsei. Arra való a nyomozóval együtt a szakértő, akinek kötelessége ezeket a gyümölcsöket összegyűjteni.

Kötelessége a felsorolt következtetéseket levonni, különben mulasztást követ el. Ennek a mulasztásnak megelőzése érdekében kell a helyszínen közreműködőnek mindig, mind a hét kérdést lekiszemeik elé állítani és egymás mellett gondosan mérlegelni. A tekintetben, hogy milyen terjedelmű következtetést engednek, az egyes adatok között lényeges különbségek vannak.

Adódnak a helyszínen olyan adatok, amelyek egyetlen kérdésre adnak feleletet, pl. egy ujjlenyomat esetleg csak annyit mond, hogy azt a tárgyat, amelyen van, ki fogta meg; többnyire az életben azonban úgy alakul a helyzet, hogy egy-egy megállapítás egyszerre több kérdést is megvilágít. A helyéből kimozdult óra pl. nemcsak azt állapítja meg, hogy mikor történt a cselekmény, hanem azt, hogy dulakodás volt, azt is, hogy mi történt, de tovább azt is elárulja, hogy hol történt a cselekmény, illetve annak egy része a dulakodás, sőt a tettest is megjelölheti annak személyében, aki a cselekmény idején a sértett mellett volt. Egy adat tehát egyszerre felel ki? mi? hol? mikor? kérdésére. Az elmondottak miatt az egyes kérdéseket élesen elhatárolni, egymástól elkülöníteni nem lehet.

Ijju korunkban többnyire a tapasztalás, később az erő hiányzik, hogy valóban nagyot s az emberiségre nézve hasznost vihessünk véghez s így mulik el életünk, melynek első jelében nem tudjuk, mit kezdjünk erőnkkel, a másikkal, mit kezdjünk tapasztalásainkkal.
Eötvös.

A „Zähringen” német páncélos cirkáló, a kísérteties hajó, amelyen senki sem tartózkodik s ennek ellenére is ép úgy manőverez s minden tekintetben úgy működik, mintha kezelő személyzet volna rajta. A képen látható „Blitz” nevű torpedórombolóról irányítják rádió útján, amivel ködfelhőbe is lehet burkolni a cirkálót.

A világjáró csendőr.

Irta: BEÖTHY KÁLMÁN százados.

Aki csak messziről nézi a csendőrszolgálatot, az minden további nélkül azt mondja: könnyű nekik csak sétálnak. Amint hallottam is nem egyszer. Szeretném azért, ha egy ilyen könnyen ítélkező eljönne egy járőrrel a szabályzatok előirta szolgálat végzésére. Örskörlet portyázásra. Mert csak akkor hinné el, ha megköstolná a hatalmas, páratlan teljesítményét a csendőrnek.

Allitom, hogy egyes csendőrbajtársaim is csóválni fogják a fejüket cikkem adatain.

Mert lássuk a feladatot: Nagy Pál próbacsendőr, aki ma jött ki az iskola sikeres elvégzése után az örsre, mennyi szolgálatot teljesít, amíg tiszthelyettessé lesz. Es ezen szolgálata alatt hány ezer kilométernyi utat kell végigtalpalnia.

A Szut. szerint havonta legalább 180 órát kell teljesíteni. Ebből egyharmad rész, mint pihenő elveendő. Marad 120 óra, amely alatt tényleg gyalogol, megy Nagy Pál barátunk. De mert a nyomozások miatt gyakran kimarad, szabad ezen 120 órához egy átlagot vennünk, mondjuk havonta 60 órát, melyből egyharmad rész mint pihenő ismét leesve, lesz $120 + 40 = 160$ óra, amely tényleg ténykedés. 80%-ban menetelés, kb. 130 óra. (Ha ez egyik hónapban megvan, lehet, hogy a másikon nincs és viszont.)

Havonta 130 óra, az egy évben 12×130 óra lenne, de mert egy hónapot átlagban gyengélkedés, szabadság, stb.-re veszek, marad $130 \times 11 = 1430$ órai gyalogteljesítmény végzendő egy év alatt.

Ha csak 2 km.-t számítok óránként, akkor egy év (11 hó) alatt $1430 \times 2 = 2860$ km. utat tesz meg körletének portyázása által.

Nagy Pál barátunk 4 évig csendőr. Ez idő alatt $2860 \times 4 = 11.440$ km.-t gyalogol.

3 évig őrmester, tehát a 11.440 km.-hez hozzáadandó

$$3 \times 2860 = 8.580$$

20.020 km.-t hagyott

maga után, mikor a szép törzsőrmesteri rendfokozatot eléri. Lábaiban már sajognak a csontok, de megy tovább. Mivel nem végzett barátunk őrsparancsnokképző tanfolyamot, legalább 3 évig törzsőrmester.

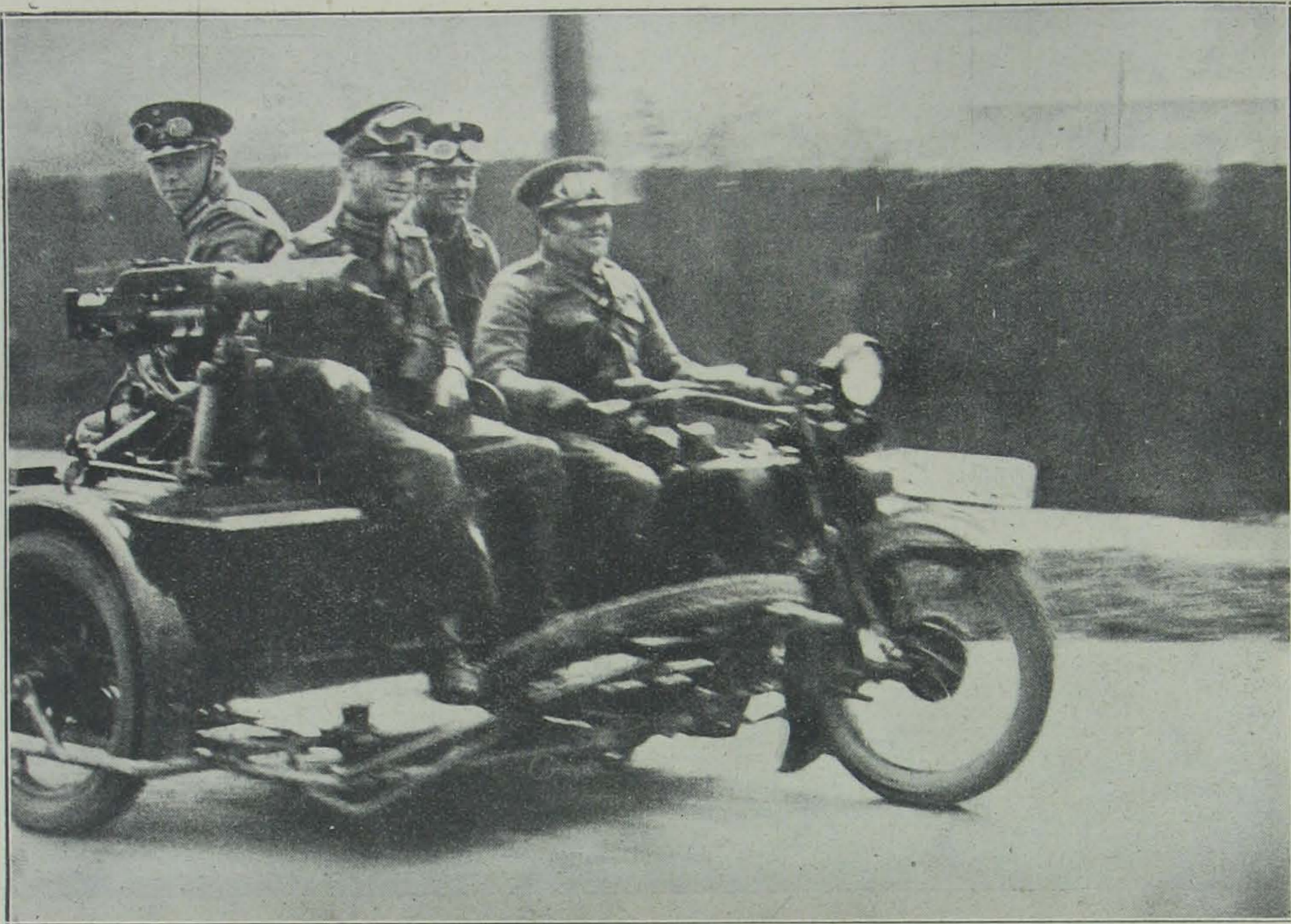
Tehát a 20.020 km. megtoldandó ismét

$$8.580\text{-al}$$

azaz 28.600 km.-nyi gyalog utat tesz meg, mikor tiszthelyettesi kinevezését elérhette. 12 évi szolgálat után.

Ha szemléltetni akarom ezt a teljesítményt, egy vázlaton tudom azt valamennyire érzékeltetni. Ha vállalná valaki, akkor a vázlaton jelölt óriási utat kellene megtennie, hogy a közel 30.000 km.-t elérje, vagyis, ha összeadjuk a tanyák, községek közti utakat, ez az összeadás a vázlaton feltüntetett vonalat eredményezné.

De az érzékeltetés egy pusztá vázlattal s egy

Képek az osztrák szövetségi hadseregről: Motorkerékpárra szerelt géppuska.

vonallal még nem elég. Ha valaki erősebben akarja érezni ez ut hihetetlen nehéz voltát, egy pár perc alatt végig viszem ez uton én. De csak az első év utján. Kóstolól. A többi év utját e kóstoló ízével kövesse aztán a vázlaton.

Kijelentem, hogy helyszüke miatt kénytelen leszek szükségzavu lenni, továbbá azt, hogy szigoruan pontos adatokat a vázlaton érthetőleg, nehéz volt adnom, de arra nem is törekedtem. Mert csak azt akartam szemléltetni, azt a teljesítményt, *amit senki más az országban nem végez.*

Kövessenek gondolatban s nézzék időnkint a vázlatot.

Indulunk a nagy Alföldről Kunhegyesről. Gyalog. Idő: a mai. Irány: Debrecen.

At a Hortobágyon, rettentő melegben, izzadva. Aki még nem látta, elcsodálkozhat az ősi magyar pusztáélet késői maradványain; szabad gulyák, remek ménesek és nyájakon, meg a barnára égett, kemény derekú, éles szemű és fülű csikósokon, bojtárokon. Erdemes innen benézni Hajdusoboszló Isten adta, magyar lángész felkutatta csodás kincse: forrásai közé, honnan naponta milliárdok termelődnek ki egyelőre — nagyrészt — a levegőbe. Eltávozzunk Debrecen alatt, hol 80 évvel előttünk Kossuthék kikiáltották a független Magyarországot. A Tokaj híres hegyei felé igyekszünk, majd utána a Nagyságos Fejedelem, Rákóczi ősi földjein, Sáros megyén megyünk át s ahol a legmagyarabb folyó, a Tisza, a legmagasabb északi

pontját éri, Csapnál — megpihenünk. Első hónap utunk itt befejeződött.

A munkácsi vár romjai ide látszanak szép időben, eltűnődünk az idők változásán és Zrinyi Ilona csodálatos magyar lelkén, hogy utána levett kalappal induljunk neki az örökké haragos Vihorlát lábánál fel Bereznának, Uzsoknak. A Kárpátok gerincén, az országhatáron visszanezünk. Ahitatos lélekkel, fődetlen fővel, mint ahogyan illik e tájon... Mert sosem tudni, nem halottak felett lépünk-e át, avagy nem tűnik-e elénk hirtelen egy dombocska, melyen avult faragás mondja: 1915 április 8-án itt halt meg a hazáért Fekete János honvéd...

Nem tudni, nem tudni...

Forduljunk balkézt, északra. Még mindig a Kárpátok oldalán járunk, napok óta esőben. Piszkos, hosszú, rendezetlen falvakon át. Kb. 18 napi teljesítmény kell, hogy elérjük a temérdek magyar vértől hónapokig táplált przemysli mezőket és falvakat. Ahol Tamássy tábornok nádpálcával vezényelte a rohamot, miközben magyar katonái alig értek nyomába.

Ismét csak balkézt térünk e dicsőséges helytől s a krakkói vasut mentén megyünk ujabb temetők felé, ujabb dicsőségeken és elmulásokon elgondolkodni...

Arra délnek a limanowai dombok hallgatnak *azóta* szomoruan, hogy ezernyi magyar huszár oda állott a százezernyi orosz elé... Gorlice—Tarnow. Ezután már gyorsabban haladunk (legalább e cikkben), már

csak itt-ott állunk meg egy percre, olyan helyeken, amelyekről illik tudnunk...

Krakóban megnézzük a rengeteg tornyot s az északi oldalon felfedezhetjük a valamikor hatalmas monarchia egyik legnagyobbnak vélt várának erős falait, árkait. Innen nyugat-északnyugatra tartunk. Emeljük meg nagyrabcsülésünk jeléül kalapunkat, tisztelegjünk az Odera folyó mentén húzódó német falvaknak, gazdaságoknak, iparkodásoknak. Haladjunk át száz és száz kisebb-nagyobb helységen, remek mezőkön és dombokon, melyeken hely nincs egy új tökének sem, annyira

a csodás Rajnához. Oda, ahol a folyó két partján a mai győztesek egy semleges államot képzelnek, amely arra lesz hivatva, hogy a 80 milliós német nép érthető bosszuvágyát — a franciák iránt — megtörje... Amszterdamba, a holland fővárosba be kell néznünk. Először mert gyönyörű, másodsor mert itt folytak le ez évben, a világ valamennyi nemzetének részvételével az olimpiai tornaünnepélyek s ezen mi, kevés magyarok, is ott voltunk. Sőt, szót kértünk! Jusszon eszünkbe, hogy ez a négy évenként ismétlődő verseny ránk még csak dicsőséget hozott. Es csodálatos, a

kihasznált e vidék. De nem termőképeség kihasználásáról, káros és romboló kiterőszakolásáról szölok, de arról, hogy minden talpalatnyi földet kihasználnak. Erőt gyűjtenek. Utunkon valamit tanulhattunk Munkács alatt is és tanulunk itt is. Mindenütt, mert ez adja a legmagasabb hasznot nekünk...

Napi menetteljesítményünk szerint e vidéken két hónapnál hosszabb ideig gyalogolunk, míg a fővárosba, Berlinbe érkezünk.

Lipcsének vesszük az irányt délre, hogy megnézhessük a vidéket, ahol a világ legnagyobb katonai esztét, Napoleont, 1813-ban az összefogott Európa népei megverték. Ezt a csatát a népek csatájának ismerik s amott egy gyönyörű emlékmű hirdeti, nem Napoleon vereségét, de az ő és katonái dicsőségét...

Eddigi utunkat az első szolgálati év felén tettük meg. Most már csak nagyjában tárgyalhatom az első évből hátralevő utunkat.

Száz és száz városon át érünk a német Dunához,

kardban mindig első voltunk. El lehet ezen gondolkodni mai megtépettségünkben... Isteni diadalaink emlékeztetével induljunk a csupa tulipános, szélmalmos és melegsivű emberek lakta Hollandián át Páris felé. Keresztül a volt német-francia csataterek most épülő csinos városain. Erintjük a vidéket, hol 1914 szeptemberében a marnei csatát vivő német hadsereg jobb szárnya állott Kluck tábornokkal s amely csata a francia áldozatkészség, vitézség és küzdeni tudásnak örökké csodás tette marad.

Megcsodáljuk Párist, azután elzarándokolunk alig pár kilométerre, Trianonba.

Ha innen délre Lyonba s onnan egyenest keletre, Genfbe érünk, befejeztük azt a nagy menetet, amit egy év alatt egy portyázó csendőrnek körletében meg kell tennie.

Összeszorul a szívünk itt is, mert tudjuk, hogy a sétányon megtaláljuk a helyet, ahol 1898 szeptember 10-én Luccheni olasz anarchista leszurta boldog emlékű

Erzsébet királynénkat. De itt Genfben megnézzük még a Népszövetség impozáns palotáját és ne felejtsük, hogy mi a Népszövetség célja? Részben az is, hogy Kolozsvár Cluj maradjon s hogy feledjük el Várad ezer esztendő magyarását.

Ezen a Szövetségen mulott, hogy a magyar csendőrnek Biharkeresztesnél, Sátoraljaujhelynél, Köpcsény-nél meg kell állania portyázásában, tovább mennie tilos...

Azt hiszi a népszövetség: így nagyon jól van. Jobban, helyesebben, mint ezer évig volt. Ezt hiszi, de mi meg mást — tudunk...

*

Be akartam mutatni a csendőr példátlan fizikai teljesítményét. Senki se fogja hinni, aki nem csendőr. De meggyőződhet rövid számvetés után s ekkor el fogja hinni azt is, hogy ily szolgálatok után igen sok tiszthelyettes lábsontja lesz mindennél pontosabb időjelző...

Régiak büntetési módja.

Írta: SZÉKELY VLADIMIR
budapesti rendőrfőkapitányhelyettes.

A régi idők büntető igazságszolgáltatását a visszariasztás egyoldalú elve vezérelte valósággal szadista izü kegyetlenségekkel a »fogat fogért« jelszót is megszegyenítő rettenetekkel. A visszariasztás mint főcél annyira áthatotta a régi törvénykezést, hogy egész jelentéktelen deliktumokra is borzalmas büntetések vártak.

Különösen jellegzetesen tűnik az fel az ózsidó, óperzsa s az ezek által befolyásolt ógörög büntetőjogban: aggályos csavargás, mezei lopás, keveretlen bor ivása halállal bünhődött. Amikor Americh, Juda királya, atyja gyilkosát kivégeztette, a biblia külön kiemeli s dicséretreméltó példának állítja be, hogy a gyilkos gyermekeit és rokonait nem ölette meg. Holottan ez főbenjáró bűncselekményekben még a keresztény időknek enyhüléssel és megértéssel derengő korszakában is amolyan kötelező mellékbüntetés volt s ártatlanok szenvedtek, mert egy vérből, egy családból valók voltak. Emlékezzünk csak Zách Felicián szomorú tragédiájára.

A régi halálbüntetésnek voltak: lefejezés, megkövezés, megmérgezés, keresztrefeszítés, agyonkorbácsolás, élve eltemetés, megnyuzás, malomkövek közti préseles...

A régi rómaiaknál is, akiknek jogérzéke és jogfejlődése valamennyi nép között, a legelőrehaladottabb volt. A királyság alatti törvények szerint a hamisan esküvőt ledobták a tarpéji szikláról, a mezei tolvaj akasztófára került, az apagyilkost zsákba varrták és vízbe fojtották, a gyújtogatót megégették és a Vesta szűzet, ha erénye ellen vétett, élve eltemették. Aki nem fizette meg adósságát, azzal szemben fel volt jogositva a hitelező, hogy megölje vagy megcsonkítsa. A római köztársaság idejében is minden, az állami érdeket sértő cselekményre halálbüntetés volt ki-mondva.

A római császárság idejében Róma és a leigázott Európa valósággal hóhérborzalmak színterévé lett. A keresztény vértanúk korszaka rettentő példákkal szolgál. Krisztus után 40 évvel András apostolt ferde keresztállásban, ami még növelte a keresztre feszített kinjait, keresztre feszítették, szent Bassust két részre fűrészelték, szent Blondinét az arénában marcangolták szét, sok mártírt két lehajtott fa csucsához kötötték, eleresztették és a test ketté szaladt.

Másokat disznóknak dobták oda étkül, forró olajban főzték vagy vasfésűkkel és kefékkel halálra kinozták.

Még aránylag enyhe volt az ógermán büntetőjog. Békebontásnak (Friedensbruch) minősítették a régi germánok minden bűnös cselekményt. Közönséges békebontás volt, ha az egyes ember sértetett meg jogában és biztonságában. Ehhez a gyilkosságot és rablást is számították. Megtorlás erre a Fehde (a hasonló háborúság) lett: a sértett és nemzetségének ellenségeskedése, kik a bűnt bűntetlenül megtámadhatták, megkárosíthatták és alkalomadtán meg is ölhették.

Súlyosabb békebontás volt az, mely a köz érdekét, a közt magát sértette, mint hazaárulás, gyújtogatás, »ártalmas varázslat«, paráznaság, szökés. Ezeknek következménye mindenkinek ellenségeskedése lett, kötelességévé tévén mindenkinek, hogy az ilyen »vogelfrei« embert üldözzék és megöljék.

A lázadást, a fennálló hatalommal való ellenkezést általában mindenütt elrettentésre büntették. Emlékezzünk csak vissza Szent István korára. Kupa vezért, a lázadó pogányt elfogatása után négyfelé vágták. Az »ellenzéki szónokok« nyelvét egyszerűen kitepték akkoriban.

Az emberölést aránylag nem büntették szigorúan. Az emberélet nem volt akkor annyira a »ne bánts« sorában. Ha valaki megölte a feleségét, rangja szerint 10—50 tinót fizetett a felesége szülőinek s le kellett böjtölnie azt az időt, melyet az egyház büntetésül rá mért.

De szent volt az eskü Szent István idejében. Ha főrendü ember volt esküszegő, levágták a kezét. Ha közember, szolga lopott, megválthatta öt tinóval — az akkori valuta —, ha nem tudta, levágták az orrát. Ha másodszor is lopott, füleit vágták le, harmadszor már halállal büntették.

V. Károlynak 1538-ban keltezett Karolinája a halálbüntetést a következőkép állapította meg: tűzhalál (többnyire varázslatra, boszorkányságra, pénzhamisításra és gyújtogatásra), keréketörés, vízbefojtás, élve eltemetés, lefejezés, nyársrahuzás (utóbbi gyermekgyilkos nőkre). Ebbe a korba esik Dózsa, a magyar parasztlázadás vezérének rettentő kivégzése is, akit izzó trónra ültettek, kiéhezett híveit pedig ráhajszolták, hogy egyenek füstölő husából. A fel-ségsértésre a felnégyelés büntetése várakozott, amelyet előzőleg kínzásokkal súlyosbíttak. Így 1757-ben Damjans Róbertnek, aki XV. Lajos francia királyt zsebkésével megsebesítette, harapófogókkal estek neki, husdarabokat téptek ki belőle, aztán megöntözték, forró olajjal és szurokkal a seb-helyeket, majd lábait és karjait négy lóhoz kötötték s így szakították széjjel a testét.

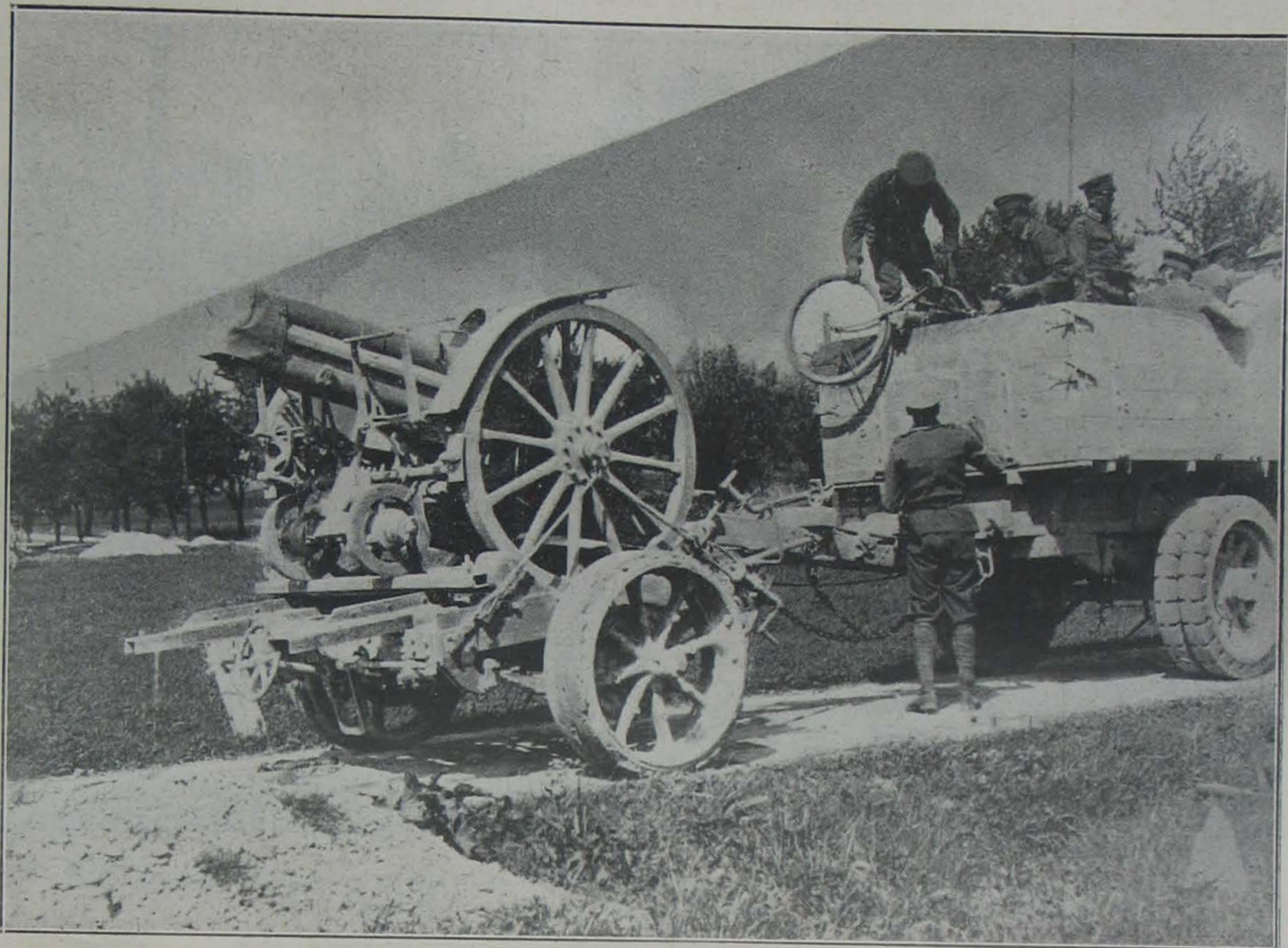
Gyakori kivégzési mód volt a keréketörés az állam elleni bűnösökre és gyilkosokra. Ha a delikvens negyven keréktörés után élt, a halált fejbe vert szeggel sietteték. Méregkeverőnőket és tolvajnőket vízbefojtottak, mely büntetés szemkiszurással vagy kézlevágással volt súlyosbítható.

Egyike a legkegyetlenebb büntetéseknek volt a »vas-szüz«-be való bezárás. A vasszüz belül hosszú késhegyekkel bélelt alkotmány volt. A megnyuzás is gyakori középkori büntetés volt, nemkülönben a forró olajban vagy vízben való főzés is, súlyosbítván a sóval bedörzsölt bőr lehuzásával. A sűrű parasztlázadások vezéreit Németországban így végezték ki.

Altalában fantasztikus kegyetlenségek garázdálkodtak az

Kinek szívébe könnyen fér a gyanu, annak sorsa sokkal veszedelmesebb s szánásra méltóbb, mint azé, ki a bizodalomnak áldozatává lett; míg bizunk a más erényeiben, jele, hogy az erény magvait még szívünkben hordozzuk.

Kölcsey.

Képek az osztrák szövetségi hadsereg nagygyakorlatáról: 10 cm-es motoros tábori tarack.

igazságszolgáltatás cimere alatt. Süss Oppenheimet, würtembergi pénzügyminisztert, — aki magának kezelgetett a köz pénzéből — 1788-ban Stuttgartban egy alacsony vas-ketrecben közszemlére kítették addig, amíg a szomszédok és éhségtől meg nem halt. Vadorzókat szarvasokra kötötték, azok elszaladtak velük s végül ember és állat elpusztult. Bigamistákat két részre vágtak és elküldtek egy-egy részt a két asszonynak.

Igy igyekeztek a középkorban a rettenetes jogbizonytalanság, az eldurvult bűnözések, a tolvaj, rabló s gyilkos garázdaságok ellen védekezni. Mert kilencszeres gyilkosok, huszszoros nőgyilkosok nem voltak ritkák. Rablóbandák alakultak a la Hehthofer Melchior, akinek lelken több mint kétszázötven gyilkosság száradt.

De sajátos! Minél keményebbek voltak a büntetések, annál nagyobbak lettek a bűnözési sorozatok. A visszariasztás, az elrettentés egyoldalun nem alkalmas eszköze a bűnháritásoknak vagy megelőzéseknek.

Érdekes a régieknek gondolkozás módját megismerni, mikor arról van szó, mit tekintsenek főbenjáró bűnöknek. Minő pontos megkülönböztetéseket követel a mai jogélet, milyen finom, szinte artisztikus felépítést kíván nem egy bűncselekmény minősítése?! S milyen más, ma már nyugodtan a kuriózumok lapjain elkönnyelhető a régi mult embereinek a felfogása.

Főbenjáró bűneseteknek minősültek ugyyszólván minden népnél a vallás ellen irányuló esetek. Vesta szüzekről már szólottunk, akiknél egy kis fegyelemáthágás már az élvezetemetetés veszélyével járt. A zsidóknál, ha nem levita

evett az áldozati zsirból vagy nem levita megérintette a frigyládát, halállal büntették. Így járt, aki tisztátalanul, talán egy halott érintése után lépett be a templomba. Hogy minden vallásnál, hogy bántak az emberekkel, azt nem kell külön fejtegetni.

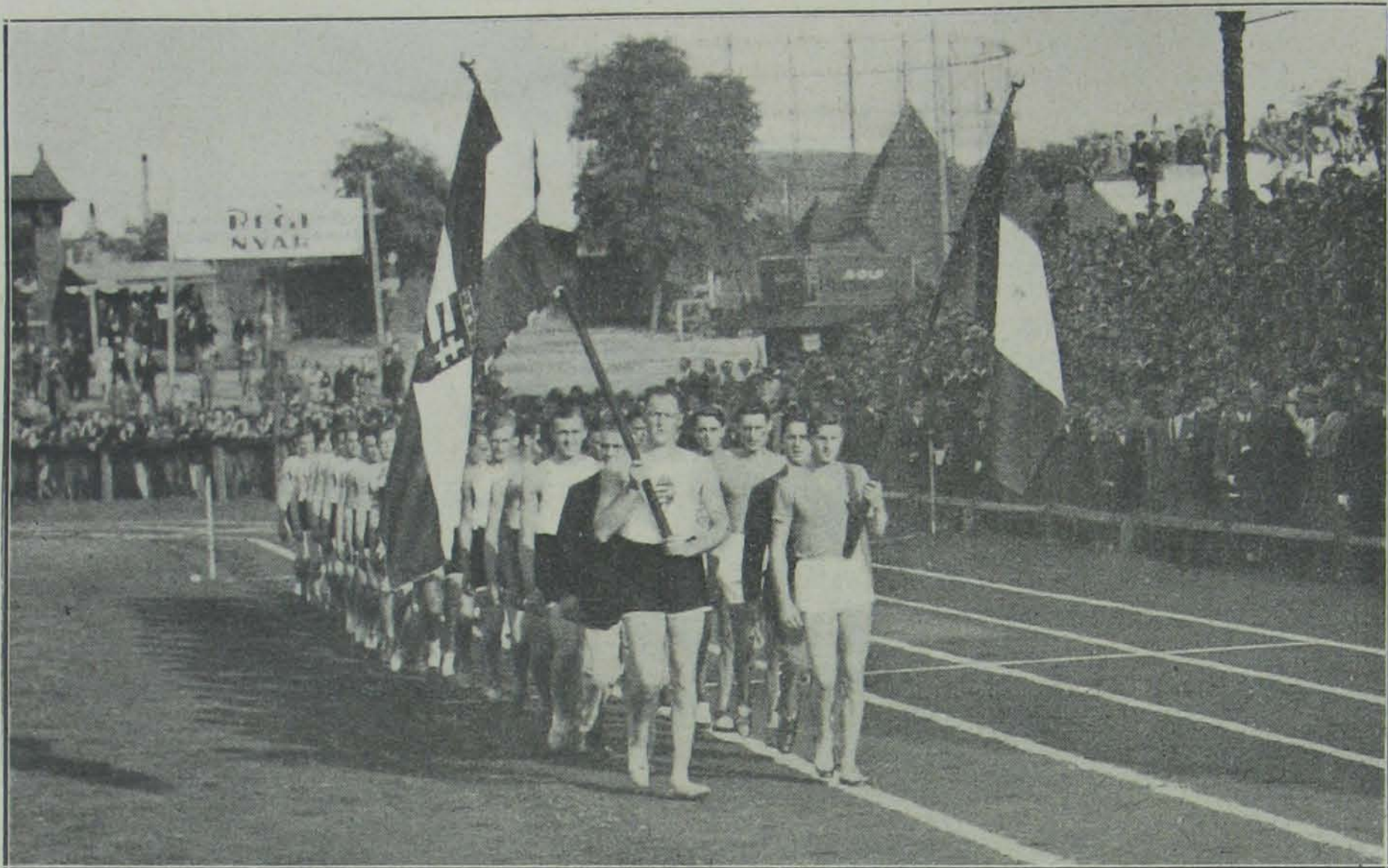
Az állam elleni vétés ma is főbenjáró cselekmény, de régen sok olyant is annak minősítettek, ami ma ugyancsak közömbös. Solon törvénye elrendelte, hogy az az archon (bíró), aki lerészegszik s így mutatkozik a nyilvánosság előtt is, kivégzendő. Mert ez az állam tekintélyének megsértése. A római császárság idejében például főbenjáró bűncselekmény volt, ha valaki egy császár szobra közelében megvert egy rabszolgát. Egy asszonyt kivégeztek, mert Domitianus szobra előtt vetkőzött.

Törökországban, Oroszországban, de Angliában is jó ideig halálbüntetés volt mérve a — dohányzókra és burkózókra.

A kínaiaknál és japánoknál valamikor minden idegen országba való belépés halálbüntetés terhe mellett tilos volt az alattvalóknak. Annysira szigoruan vették, hogy hajósokat, halászokat, kiket a vihar idegen partokra vetett, ha visszatértek lefejezték.

A lopás a legtöbb helyt főbenjáró eset volt. Frigyes Vilmos király házi tolvajokat a kárvallott háza előtt akasztatta fel. Tehát még a XVIII. században is így gondolkodtak.

A közerkölcs elleni bűncselekmények szintén sok ideig tartották magukat főbenjáró bűncselekményekként. Még ma is sok egzotikus országban a házasságtörés halállal bűn-

Képek a Budapesten megtartott magyar-olasz atlétikai versenyről: Baloldalt a magyar, jobb oldalt az olasz atléták sorakoznak nemzetüknek a magyaréval azonos színösszetételű zászlaja alatt.

hődik. A zsidók megkövezték a házasságtörőt, az indusok kutyákkal tépették szét. Kockinkinában elefántokkal tapostatják agyon...

*

Micsoda változásai az időknek! Egy-két száz év csupán s mennyire enyhült, finomodott azaz emberi lett a fejlődés ott is, ahol büntetni kell. A humánus felfogás az általános s így a lelki civilizálódás érdeme ez. De nemcsak azé, hanem a rációé is, annak a felismerése, hogy a visszariasztás, az elrettentetés egyoldalú alkalmazása nem célravezető. Hogy mi a büntetés megálló, hasznos célja, e körül ma már gyökeres felfogásátalakulások vannak. A tapasztalati és tudományos vizsgálódások, melyek valósággal iskolákká tömörültek, ma a bünelhárítás elve mellett kardoskodnak elsősorban a javító és megelőző szempontoknak frontba való helyezésével. Nem megtorolni, hanem védekezni a jelszó. A bűnözés motivumait, készítőit kell megszüntetni. Még megrögzött bűnösökkel szemben sem, akiket kóros lelki összetételük, ugynevezett egészben aszociális lényük tart a bűnözés bilincseiben. Ha javíthatatlanok, úgy a biztonsági fogvatartást kell velük szemben alkalmazni: internálni, elzárni a világtól és munkáltatni. Amíg azonban odáig jutnak, a javítás sőt segítség nagy elvét kell mindenben követni.

Mindenfelé revízió alá veszik most a büntetőtörvényeket. A legaktuálisabb most ezek között a német és osztrák büntetőtörvények reformálása, átjavítása. Roppant gondos-

sággal vizsgálják a büntetőjogászok legjobbjainak részvételével. Nagy érdekek forognak kockán. A bűnözés a nagy háború utáni gazdasági és lelki összeomlásokban újra elharapózott, bűnhullámok száguldoznak. Okos, célhoz vezető védekezés kell ide, melynek biztosítéka, lelke legyen a büntetőtörvény gyakorlatias, elhárító és védekező szelleme és nem bosszu vagy megtorlás. A régmúltak büntetésmódjain és nemein végigmenve nyilvánvaló a »fogért fog«-nak csődje.

Portyázás.

A városokban, de különösen a fővárosban, egyre több gondot okoz az utcai közlekedés biztonsága. Meg nem engedett sebességgel hajtanak autóvezetők, motorkerékpárosok, de a balesetek jelentékeny részét a gyalogosok figyelmetlensége, gondatlansága is okozza. Tervezet készül arra, hogy az iskolás gyermekeket megtanítsák a közlekedés rendjére. Külön tantárgyként fogják tanítani az utcán való járást, még pedig szemléltető és gyakorlati módon, az utcákon. Örömmel fogadjuk ezt az újítást. Bizony, visszagondolva iskolá éveinkre, be kell ismernünk, hogy sok mindent tanultunk, aminek nem vettük tulságosan sok hasznát és sok mindent nem tanultunk, amire az életben szükségünk lett volna. Behatóan joglalkoztunk a babyloniaiak, fönicziaiak kulturájával, magyarra fordítottuk Homéroszt, tudtuk pontosan, hogy a Gaurizankár és a Popokatepetl mily magasak, hogy az Amu-darja és Szir-darja hol egyesülnek, kívülről fújtuk mekkora az ametiszt és délafrikai topáz keménységi foka, álmunkból felriasztva is tudtuk idézni Wallensteinnek egy történelmi nevezetességű mondását, amit egy vacsorán

Bölcsességed legyen az őszhaj bölcsessége, de szíved — szíved legyen az ártatlan gyermekség szíve.
Schiller,

Képek a Budapesten megtartott magyar-olasz atlétikai versenyről: A 100 méteres síkfutásban a két magyar a két olasz előtt fut a célba.

hires tábornokához, Schweppermannhoz intézett, de — nem tanultuk meg, hogyan kell az utcán rendesen járni. Most aztán a fiuk jóváteszik (de sok elgázolt ember kellett hozzá!), amit az apák elmulasztottak. Nem baj! Jobb későn, mint soha!

*

A nemzet vagyona. Vass József népjóléti miniszternek már egynéhány oly aranymondás hagyta el ajkát, melyeknek tantermek falain kellene elhelyezést nyerniök, hogy tanítók, tanulók, szülők, gyermekek és általában a nagyközönség emlékezetébe vésődjenek. Legutóbbi, a balesetügyi kiállításon megtartott beszédéből egy mondatot ragadok ki: »Az egészség nem magántulajdon, hanem a nemzet vagyona!« Érdekes kissé ezzel a mondással foglalkozni. Az egészség nemzeti vagyon. Nos, hát nálunk ezzel a vagyonnal szörnyű pazarlást vittek és visznek véghez. Tudatlanság következtében a saját, kíméletlenség folytán a mások egészségével. Tizennyolc-husz éves kamaszok hónapokon, éveken át dorbézolnak, éjszakákat átziúllenek, ivászáti versenyeket rendeznek, hogy 28—30 éves korukban mint testileg, szellemileg tönkrement emberroncsok angolkóros és vízfejű gyermekeket adjanak a nemzetnek. Vannak azután elegáns, szélesvállu, motorkerékpáros sportgigerlik, akik nemcsak fülsiketítő zajjal, vastag porfelhővel traktálják embertársaikat, de bizonyos időközökben el-elűtnek egy-egy embert. Vannak, kik minden gondolkodás nélkül eldobálják a járdára a dinnye- vagy banánhéjat, senmit sem törődve azzal, hogy az eldobott banán- vagy dinnyehéj már egy-két perc múlva súlyos felső lábszárcsonttörés vagy agyrázkódás okozója lehet. Vannak, kiket négy elemi és nyolc középiskola sem tudott hozzászoktatni

zsebkendő vagy köpöcsésze használatához, akik következetesen maguk elé köpnek utcán, villamoson, terjesztve náthát, tuberkulózist és a jó Ég tudja mi mindenféle betegséget. A kávéházakban szellőztető hiányában vágni lehet a jüstöt, a villamosokon egymásra préselt heringek módjára szivják be az emberek egymásnak elhasznált, betegséghordozó leheletét. És így tovább és így tovább, felsorolhatatlan végnélküliségben. Tíz-husz jelenség ami egyetlen napon az ember szemebe ötlök, amelyek mindegyike merénylet a nemzeti vagyon, az egészség ellen. A tömegkultura határozottan emelkedő tendenciát mutat s talán remélhetjük, hogy a népjóléti miniszternek az a mondása: »Az egészség nemzeti vagyon.« — mind mélyebb, mind világosabb értelmet fog nyerni a társadalomban. Ha pedig oktatás, figyelmeztetés nem használ, jöjjön a szigor. Az egészség nemzeti vagyon, az az ellen vétőket megfélemlően kell kezelni. Nem tudok hirtelenben itt mindenre orvosságot felsorolni. Csak a vadul száguldó motorkerékpárookra gondolok e pillanatban, csak egy hónapon keresztül, csak próbára adjanak utelzáró pneumatikpukkasztó szeges botot a rendőrörszemeknek, az utvonalak portyázására kiküldött csendőrrjárőröknek s biztosra veszem, hogy a balesetek és gázolások száma negyedére fog csökkenni.

*

Az amerikai Volonté ismerteti a washingtoni Census-Bureau statisztikáját a legutóbbi két év automobilszerencsétlenségeiről. Eszerint 1926-ban és 1927-ben az Egyesült Államokban autóbaleset következtében 48.039 ember halt meg, vagyis az autó annyi emberéletbe került, mint a világháború, amelyben körülbelül 50.000 amerikai vesztette el életét. Az autóbalesetek

sebesültjeinek száma 1,200.000, vagyis hétszeres az amerikai háborús sebesültek számának. Ez utóbbi 182.000-re rugott. Jó volna ezeket a számokat oda-juggeszteni az autóvezetők szeme elé jolytonosan intő mementó gyanánt. Mert nem az autók ölnek, hanem a vezetők.

*

A háboru és a háboru utáni idők egyik produktuma: a tömeghisztéria. Főjelensége: a rekordtéboly. A rekordjárvány lázas, rohamzó örülete mellett nem jut időnk arra, hogy itt-ott szóhoz engedjük jutni, amit Krisztustól kétezer esztendővel ezelőtt kaptunk örökbe: a szívet. A rekordhajszában nem jut idő arra, hogy szerencsétlenségeknek, baleseteknek különösebb érdeklődést, hosszabb időt vagy pláne részvétet szenteljünk. Legalább 20 embert kell széjjelszaggatni egy autónak, hogy küssé feljigyljünk. Erre is csak azért, mert: rekord. Eddig a maximális gázolási teljesítmény, a sebesülteket nem beleszámítva, 8 ember volt, elérte Kassán nemrégiben egy gépkocsiversenyző, ki elvesztve lélekjelenlétét a heti piacon zöldséges kofák és vásárló szatyoros asszonyok közé szaladt. Ez a rekord a múlté. Megdöntötték legutóbb Monzában, az Európa-nagydíjért folytatott verseny közben. Egy kétszáz kilométeres gyorsasággal száguldó gépkocsi előzni akart egy másikat, erősebbet csavart az érzékeny kormánykeréken, mint kellett volna, az autó kilendült pályája irányából, belerohant a nézőközönségbe és több mint husz embert halálra gázolt. Rekord!

A verseny, mintha misem történt volna, tovább folyt. Hogyne! Hiszen nagy tétekről volt szó. Nagy versenydíjakról, nagy jogadási summákról, érzékenykedésnek, szentimentalizmusnak semmi helye, a halottakat összeszedik a klubszolgák, a sebesülteket bekötözik és elszállítják a mentők, a verseny meg hadd menjen tovább. Hajrá! Kétszáz kilométerrel előre! A jajgatást felfogja a motorok pokoli zugása. A versenyt beszüntetni? Szó sincs róla! Tovább! A kis sárga kocsi nagyszerűen repül, új rekordra van kilátás! Tempó! Részvét? Eh ostobaság! Atavisztikus maradvány a multból. A közönség különben is megjizette a belépőjegyeket. Tovább! Fokozni a kétszáz kilométert! Gyorsan! Még gyorsabban!

A versenyzők ráhajolnak a kocsi volánjára. A kerekek már alig érintik a földet, repülnek. Eszeveszett, mámoros rohanás a rekord után, és... megszületik a rekord!...

...és ugyanakkor haldoklik az érző emberi szív. Helyét annak is mintha motor foglalná el, meleg piros vér helyett mintha büzös benzín hajtana...

A halálra gázoltakat sorjába fektetik a gyepe és a szétlapított koponyákat sporthirlapokkal takarják le. Nagyobb összegek vándorolnak egyik pénztárcából a másikba, az emberek most elhaladnak a szerencsétlenül jártak mellett, gépszerűen, minden érzés, meggyőződés nélkül mondják egymásnak: »Borzasztó!« »Rémes!«... és szaladnak, hogy le ne maradjanak a villamoskocsiról...

De a rekord megszületett!...

Hogy kinek, minek, miért, mi célból, kinek és minek a hasznára? — Nem szabad kérdezni!

Figyelő,

CSENDŐR LEKSZIKON.

146. Kérdés. A tettes az országút mellett lesbe áll s az előtte elhaladó haragosúra kétszer rálő. A golyók célt tévesztve az ugyancsak abban az irányban elhaladó gépkocsi vezetőjét érik. A gépkocsi vezetője súlyosan megsebesül, a kormány kiesik kezéből, a gépkocsi az út mellett húzódó mély árokba zuhan. A gépkocsiban levő két utas a zuhanás miatt szenvedett súlyos sérülésekbe belehal. Miként alakul a tettes bünvádi felelőssége?

Válasz. A kérdésben leírt eset az u. n. elvétel (aberratio ictus) esete. A tettes felismeri a személyt, akit meg akar ölni, szándékának megvalósítását meg is kezdi, azonban a véghezviteli cselekvés nem azt a személyt éri, akit célbavett s így az eredmény szintén más, de ugyancsak emberi személyen következik be, mint amelyikben a tettes óhajtott.

A Btk. 82. §-a szerint nem számíthatók be a büntettnék vagy vétségnek tényálladákhöz tartozó ténykörülmények, ha az elkövetőnek a cselekmény elkövetésekor azokról nem volt tudomása.

Az eldöntendő jogi kérdés tehát az, hogy olyan lényeges kérdésről van-e itt szó, amely megváltoztatja a tettes bünvádi felelősségét. A büntetőjogtudomány, valamint a bírói gyakorlat is azt az álláspontot foglalja el ily esetben, hogy a tévedés büntetőjogilag lényegtelen. Az emberölés szándékához csak annak a tudata szükséges, hogy a tettes által véghezvitt cselekvés emberi élet kioltását előidézi, valamint az az akarat, hogy a halált okozó cselekvés megvalósuljon. Hogy A-t vagy B-t öli-e meg a tettes, ez csak az ő óhaja vagy célja, ez azonban közömbös az ölés szándéka megítélésében. Ha a tettes tudva és akarva megöl egy embert, az a tévedése, hogy nem azt az egyént ölte meg, akit valóban akart, tehát tévedésben volt a személyre nézve, a szándékos emberölés tényálladékát a legkisebb mérvben sem csonkítja meg.

Nyilvánvaló tehát, hogy a tettest amiatt, hogy haragosa helyett a haragosa útján átvonuló gépkocsi vezetőjére rálőtt és súlyosan megsebesítette, szándékos emberölés kísérlete miatt kell felelősségre vonni. Am mi az alkalmazandó szabály a vezető nélkül maradt s irányt vesztett gépkocsi lezuhanásával okozott két halálesetre vonatkozólag? A két utas nem a lövés közvetlen okozataként szenvedte a halált, hanem amiatt, hogy a gépkocsi véletlenül az árok szélén haladt s oda lezuhanván, halálos zúzódások keletkeztek.

A magyar bírói gyakorlatban előfordult olyan esetekben, amidőn a tettes eltalálta és megsebesítette az általa kijelölt egyént, de mást is eltalált, a célba vett egyénen kívül más egyéneken ejtett sérüléseket mint gondatlanságot számított be a tettesnek. Amde ha a kérdésben feltett eset szerint szándékosan lelövöm egy gépkocsi vezetőjét, nem kell-e tudnom, hogy halálos veszedelemben döntöm a gépkocsi utasait? Ha pedig a gépkocsi utasai valóban halálos veszedelemben kerülnek és életüket is vesztik, nem vagyok-e felelős a meghalt utasok életéért, mint szándékos emberölés elkövetője?

A kérdés szerintünk teljesen tiszta is lenne, ha az emberölést megvalósító cselekmény egyenesen a gépkocsi vezetője ellen irányul, abban a tudatban, hogy a gépkocsiban utasok is ülnek. Itt azonban nem az az eset. A tettes nem tudta azt, hogy a gépkocsi utasokat visz magával, akik a gépkocsivezető megsebesülése esetén halálos zuhanást fognak elszenvedni. Az utasok halála így kívül esik azon a tényálladási körön, amelyben a tettes lövése, mint emberi élet kioltására irányzott cselekmény végrehajtatott. Nézetünk szerint tehát a két utas halálát, mint gondatlanság által okozott emberölést kell a tettes terhére írni.

147. **Kérdés.** *Egy lófogatu kocsi kocsisa nekihajt az országúton szabályosan hajtó motoros kerékpárnak s azt jellöki, majd sebesen tovább hajt. A motoros kerékpár utasa feltápáskodván, izöbe veszi az elhajtó kocsist, de tévedésből egy más kocsit tartóztat föl. Mintegy öt percen át tart az így keletkezett szövtáltás, amikor a motoros kerékpár utasa belátván tévedését, útjára engedi a feltartóztatott kocsist. A kocsis személyes szabadság megsértése miatt panaszt emel. Alaposnak tekinthető-e a panasz?*

Válasz. A motoros kerékpár utasának bizonyára nem volt joga olyan egyént feltartóztatni, akihez nem volt semmi köze s neki mitsem vétett. Eljárása tehát jogtalan korlátozása más személyes szabadságának s így a Btk. 323. §-ában ütközö tényálladék megállapítására alkalmas.

A bíróság dönti el, hogy a motoros kerékpár utasának jóhiszemü tévedése kizárja-e a bűncselekmény elkövetésére irányuló szándék fennforgását.

Nézetünk szerint a bíróság minden valószínűség szerint felmentö ítéletet fog hozni, ám ebből a nyomozásra hivatott közeg nem indulhat ki, hanem a nyomozást lefolytatni s annak eredményét a döntésre hivatott hatósággal közölni köteles.

148. **Kérdés.** *Mit neveziünk tiltott szerencsejátéknak s melyek ezek a játékok?*

Kérdés. Tiltott szerencsejáték az, amelyben a nyereség vagy veszteség kizárólag a véletlentől függ. Az állami lottó vagy hatósági engedély mellett rendezett bármely más sorsjáték nem tekinthető tiltott szerencsejátéknak. Ilyen szerencsejátéknak kell azonban tekinteni a kockajátékot, rulettet, kártyában a huszonegyet, a Kuria 56. és 72. sz. döntvényei értelmében a ramslit és ferblit, továbbá a makaót, a bakkaratot, a chemin de fert, továbbá a pénzben játszott fejírást s a Bajazzo játékautomatát (113.144 B. M. 1927.). Azok a kártyajátékok, amelyeknél az ügyességtől is függ a nyereség vagy veszteség, szerencsejátékoknak nem tekinthetők. Ilyenek a lórum, preferánc, kalabriász, tarokk, bridge stb.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

Egy betörőbanda kézrekerítése.

Nyomozta: KÁRPÁTI JÓZSEF tiszthelyettes irányítása mellett a györszentmártoni örs legénysége.

1926. évi április hó 22-én 9 órakor Nagybarátfalu község előljárósága előfogatot küldött a györszentmártoni örsre azzal a kéréssel, hogy legalább egy-két főből álló járör menjen ki Nagybarátfaluba, mert aznap virradóra feltörve találták a községházát; az abban elhelyezve volt három pénzszekrény közül egyet az ismeretlen tettesek magukkal vittek.

Kárpáti tiszthelyettes egy embert visszahagyott az örsön, a többi rendelkezésére álló 6 főnyi legénységgel pedig kocsira ült és Nagybarátfaluba hajtatott.

Bizalmi egyének jelenlétében azonnal kezdetét vette — mint minden nyomozás első és elmaradhatatlan főkiindulópontja — a helyszíni szemle. A községháza, mint legszélső ház, a község északi bejárójánál feküdt. Mindjárt egy körülmény, mely a tettesek munkáját nagyban elősegítette. Közvetlen a ház háta mögött drótkerítés, ezalatt pedig egy száraz árok húzódott, az árkon tul szántóföldek.

A feltörve talált irodahelyiségben három Wertheim-szekrény volt elhelyezve, melyekben külön-külön Nagybaráthegy, Kisbaráthegy, és Nagybarátfalu községek pénzét őriz-

ték. Ebből az irodahelyiségből ajtó nyílott egy mellékszobába, melyben kérdéses alkalomkor, Révai Antal helyettesjegyző aludt. Ez a szoba volt különben nevezett állandó lakása is. Valamennyi pénzszekrényben volt ugyan pénz, legnagyobb összeg azonban, mintegy 34 millió korona, a Kisbaráthegy tulajdonát képező középső Wertheim-szekrényben volt elhelyezve.

A már említett drótkerítésen át kis ajtó vezetett a szántóföldekre. Ezen a szántóföldön négy egyéntől származó lábnyomokra bukkantak Kárpáti tiszthelyettes és nyomozó csendőrei. A lábnyomok a szántóföldről a kisajton át a községháza udvarára vezettek.

Megállapítást nyert, hogy a községháza udvaráról hiányzik egy targonca és hogy az iroda ajtóját fejszével feszítették fel. Nyilvánvaló volt ebből, hogy a tettesek a Wertheim-szekrénynek helyszínen való feltörésével nem tudtak megbirkózni, vagy nem akartak nagy zajt ütni, továbbá mért az igen súlyos volt, targoncára helyezték és úgy szállították el.

Merre?

Ez volt a következő kérdés, melyre az előbbi megállapításokból feleletet kellett nyerni. Merre?

Keresni tehát a tettesek, illetve a hiányzó targonca nyomát!

Ez nem okozott különösebb nehézséget. A pénzszekrény nehéz volt, a targonca két kerek erősen vágódott bele a száraz árok nem tulságosan kemény talajába. Ugyanis a targonca nyomát, ki a községből, az országúthoz vezető irányban a száraz árokban találták meg a Kárpáti tiszthelyettes által irányított kutató járörök.

Az országúton, bár nem olyan élesen, de még mindig eléggé tisztán kivehető volt a targoncakerek nyoma, mintegy 200 méter távolságban. Itt a keréknyom egy kanyarodást csinált, be egy buzaföldre, ott huzódott másfél kilométer távolságban, ahol a nyomot követő járör megtalálta a fejszével szétvágott pénzszekrényt, a fejszét és a három darab husángot.

Erről a három husángról megállapította a járör, hogy a tettesek azokat a községháza udvarán halomba rakott akáccsomóból nyesték le maguknak, talán fegyverül meglepetés esetére, talán azon szándékkal, hogy ezek segítségével fogják elszállítani a pénzszekrényt. Avagy mindkét szándék, illetve cél együttesen. Egyelőre ezt tisztázni nem lehetett.

A targoncanyomon kívül kivehetőek voltak az országúton itt-ott a mezitlábnyomok is, melyek azt mutatták, hogy a tettesek Győr irányába menekültek. A szántóföldön visszamaradt lábnyomokról, melyek kitünően látszottak, gipszlenyomat vétetett fel, s szakértői vélemény, illetve becslés szerint a lábnyomok visszahagyói 41, 42, 43 és 44-es számú lábbelít viselnek.

A lábnyomok később az országúton elvesztek.

A helyszíni szemle megejtése s a talált bűnjелеk őrizetbevétele után kezdetét vette a kikérdezés.

Révai helyettes jegyző, aki az iroda melletti szobában

Ha az ember fiatal, olyan nagynak látja a világot; azt hiszi, hogy az mind tele van az ő barátaival, szeretőivel, alázatos szolgálóival, akiknek mind nincsen előbbvaló dolguk, mint az ő lába számára egyengetni az utat, őt magasztalni, karjaikon hordozni, szerelmükkel boldogítani és a fejük fölé emelni. Lassanként aztán mind összébb szorul a világ. Mindennap egy leckét veszünk, míg utoljára megtanuljuk, hogy az egész világ az otthon négy fala s ami benne egyedül a mienk az a nő, az anya és a gyermek.

Jókai.

aludt, semmiféle felvilágosítást sem tudott adni, mert mélyen aludt. Semmitmondó, jelentéktelen adatokkal szolgálhattak csak a többi kikérdezettek is, úgyhogy a tettesek kilétére ezen adatok alapján következtetni nem lehetett.

Kárpáti tiszthelyettes, akinek praxisában a háború kitörése óta ez már a negyedik kasszafeltörési eset volt, cigányokra gyanakodott. Ezen feltevés mellett szót, hogy a tettesek a betörést meztelánosan követték el, s erre lehetett következtetni a betörési mód végrehajtásának egynémely sajátosságából is.

Bár a járőrök a siker érdekében mindent elkövettek, a nyomozás eredménytelen maradt. A községben s általában az egész örskörletben minden gyanuba vehető egyén kétséget kizáró módon alibit tudott igazolni. A betörést tehát oly egyének követhették el, kik távolabbeső helyeken, sőt más vármegyében laknak. Kárpáti tiszthelyettes a szélesebbkörű nyomozás megindítása végett megtette a szükséges intézkedéseket.

Nagybarátfalu lakossága azonban nem osztotta Kárpáti tiszthelyettesnek azon véleményét, hogy a betörést cigányok követték el. A községi irodában a betörés előtti és utáni időben három jegyző dolgozott, a főjegyző pedig ugyanazon lakásban szabadságát töltötte, így a község és környék lakossága félig nyíltan, félig burkoltan a négy jegyzőt gyanusította a pénzszekevény feltörésével. Kerülő úton hallani lehetett azt is, hogy a csendőrség nem meri a jegyzőket elfogni. A nyomozásban résztvevő fiatalabb csendőrök között is volt egy, aki a jegyzőkre gyanakodott, úgy gondolva, hogy a helyszínt ezek rendezték el furfangosan, a nyomozás félrevezetése céljából.

A helyzet igen kellemetlen volt.

Ugy a jegyzőkre, mint a nyomozó csendőrökre.

1928. évi február hó 22-én Kárpáti tiszthelyettes a győri örs útján arról értesült, hogy azon hó 7-én a sopronmegyei Börsárkány községben a községházát feltörték s tetteseket a cséppusztai örs a bíróságnak átadta. Miután Kárpáti tiszthelyettes ezen értesülést állomáshelyétől távol, a tápi örskörlethez tartozó Tápszentmiklós községben vette, nyomban telefonon meghagyta Lukács János győrszentmártoni őrsparancsnoknak, hogy azonnal menjen Börsárkányba, ott a helyszínt vizsgálja meg, s amennyiben a helyszín, illetve a cselekmény végrehajtása a nagybarátfalui esethez, tetteseket a bíróságtól kérje ki és kísérje őket Nagybarátfaluba.

Lukács tiszthelyettes a parancs értelmében eljárva, a két betörés elkövetési módja között igen nagy hasonlóságot talált, miért is a bíróságnak már átadott börsárkányi betörőket, névszerint Szerb Lajos, Szerb Lőrinc és Ollós Antal*) kóbor közsörüs német cigányokat átvette és Nagybarátfaluba elővezette, hová időközben egy járőrrel Kárpáti tiszthelyettes is megérkezett.

A községháza egyik helyiségében két bizalmi egyén jelenlétében megkezdte Kárpáti tiszthelyettes a gyanúsítottak kikérdezését. Mindenekelőtt azt akarta nevezett tiszthelyettes megtudni, hogy gyanúsítottak a betörés elkövetése idején hol tartózkodtak. Mindhárman egybehangzóan azt adták elő, hogy Győr megye területén nem fordultak meg soha.

Tudva azt, hogy a közsörüsöknek, ha valahol köszörülni szándékoznak, a hatóságtól erre engedélyt kell kérniök, Kárpáti tiszthelyettes az igazolvány-könyvecskéket vizsgálta át. Ezekben a könyvecskében azonban csak 1928 január hó 1-től történt jelentkezések voltak igazolva. Régi igazolványaikra azt adták elő, hogy azokat ismeretlen helyen elvesztették.

Gyanúsítottak egyike azonban, a fiatal Ollós Antal a hozzá intézett keresztkérdések alatt előadta, hogy egy régi igazolványuk talán Győrsövényháza községben egy lakatlan épület padlásán megtalálható, hol ők néha tanyázni szoktak. Erre egy járőr ment a megjelölt helyre, hol megtalálták Szerb Lajos gyanúsítottnak 1928 előtti jelentkezési igazolványát egy elnyűtt, hasznavehetetlen kabát zsebében.

Ezen igazolvány átvizsgálása alkalmával kitűnt, hogy Szerb Lajos a lopás előtt két hónappal, vagyis 1926. évi február hó 24-én Nagybarátfalu, valamint a közeli községekben köszörülés ürügye alatt megfordult. Ezzel megkapta járőr gyanúsítottak ellen a legfőbb bizonyítékot.

Most egy cipészt hivatott Kárpáti tiszthelyettes, meghagyta neki, hogy mérné meg gyanúsítottak lábait s mondaná meg, milyen számú lábbelit viselhetnek azok. Eredmény 41, 43, 44. (Egyik gyanúsított hiányzott.) Ezzel megint egy nyomós bizonyíték birtokába jutott a járőr. Ez a cipész nem tudta, hogy annakidején Kárpáti tiszthelyettes a talált lábnyomokat lemérte, illetve szakértői véleményt kért arról, hogy azok tulajdonosai hányas számú lábbeliket viselhetnek.

Kárpáti tiszthelyettes meglepetésszerűen hirtelen azzal a kérdéssel fordult Ollóshoz: »Hányadik kasszabetörés volt ez a börsárkányi?« Ollós gépiesen ráfelelte: »A második.« Rögtön észrevette, hogy elszölte magát, kimagyarázkodásokba akart kezdeni, Kárpáti tiszthelyettes hagyta is beszélni, de a gyanúsított most mindjobban telefonódott a hazudozás hinárjába, végül is beismerte, hogy a nagybarátfalui betörést is ők követték el a Sopronban lakó s ezidőszerint szabadlábon lévő Mihály nevű testvérükkel. (Ollós u. i. mostohatestvére volt a három Szerb fivérnek.)

Egy járőr most Szerb Mihály felkutatására és elfogására Sopronba indult. A többi járőr és Kárpáti tiszthelyettes jelenlétében pedig Ollós bemutatta a betörés mi-kénti végrehajtását.

Kárpáti tiszthelyettesnek annak idején történt megállapításai, illetve feltevései csakugyan fedték minden tekintetben a valóságot. Szerb Lajos is beismerte a cselekményt és úgy adta elő azt, — lényegtelen eltéréssel — mint mostohatestvére Ollós Antal. Szerb Lőrinc azonban tagadta, hogy a betörésben részt vett volna.

Időközben a Sopronba küldött járőr is megérkezett Szerb Mihály gyanúsítottal, ki midőn társait megpillantotta, a terhére rótt cselekményt minden teketória nélkül az Ollós előadásával egyezően beismerte. A helyszínen ő is bemutatta a cselekmény mikénti elkövetését s ezzel úgy a járőrök, mint a bizalmi egyének előtt kétséget kizárólag beigazolódott, hogy a négy cigány volt a tettes. Bár a három tettes beismerésben volt a negyedik azonban, Szerb Lőrinc állandóan tagadott, kit Kárpáti tiszthelyettes szintén beismerésre akart bírni. Mit csinált hát?

A tagadásban lévő Szerb Lőrincet úgy helyezte el a szobában, hogy senkit ne lásson, de mindent hallhasson. Elővette ezután Szerb Mihályt — ki Lőrinc testvérét szintén nem látta — újból kikérdezte és előbbi bemondását vele meg is ismételtette, azután a szobából eltávolította. Szerb Lőrinc ezután újból kikérdezés alá vétetett s kijelentette, hogy Szerb Mihály előadása nem felel meg a valóságnak, mert Mihály nem lesben volt, mint ahogyan ő azt állította, hanem az iroda ajtaját feszítette fel a fejszével, ő (Lőrinc) pedig pusztá kézzel ezt az ajtót huzogatta. Ugyanakkor mig ők ketten az ajtó felnyitásával foglalkoztak, Szerb Lajos a főjegyző lakásának ajtajánál, Ollós pedig az udvaron állott lesben.

Ezek után egybehangzóan előadták, hogy Szerb Lajos a lopás előtti időben a községházát, különösen az iroda-helyiséget alaposan kikémlelte. Mikor a helyi viszonyokat,

*) Tettesek neveit megváltoztattuk. Szerk.

pénzszekrények elhelyezését, stb. jól kitanulmányozta, előre megbeszélte a terv szerint Györsövényháza községben találkozó Szerb Lőrincsel és Ollós Antallal, a lopás végrehajtását megbeszéltek, Sopronba mentek, itt még magukhoz vették Mihály testvérüket is és négyen elutaztak Györbe, innen pedig gyalog Nagybarátfaluba indultak. Útközben, hogy könnyebben haladhassanak, levetették lábbelijüket. A helyszínre 1926 április 21-én éjfél tájban érkeztek meg.

Amikor a betörést, illetve lopást a már leírt módon végrehajtották, a pénzszekrény nehéz lévén, azt targoncára tették s később a mezőn fejszével szétvagdalták. A pénzt magukhoz véve, Rábapatoná irányába távoztak, hová aznap virradatkor érkeztek meg. Itt a pénzt egymás között felosztották, fejenként 8—8 millió jutott, azután különváltak s mind a négyen különböző irányokba távoztak.

Kárpáti tiszthelyettes s az irányítása mellett nyomozó csendőrök az esetet így teljesen felderítve, a bíróságtól kikért három tettest oda visszakísérték, Szerb Mihályt pedig a győri kir. ügyészségnek adták át.

A tettesek egyenként 2 és fél évi fegyházbüntetést kaptak.

A nyomozás eredményes lefolytatásának leginkább a négy jegyző örült, kik a lakosság körében két éven át állottak gyanu alatt.

*

Nagyobb betöréses lopásokat csaknem mindig legalább 3—4 tagból álló banda szokott elkövetni, kik rendszerint távolabb eső helyekről jönnek a cselekmény elkövetésére. Hiba lenne hát, ha egy őrs ily esetek előfordulásánál minden figyelmét az örskörletben lakó szokásos büntettek és gyanus egyénekre fordítaná.

Egy betörőbanda tagjai — különösen, ha nem kerültek azonnal csendőrkézzre — mindig újból és újból összeverődnek, hogy újabb próbálkozással ily módon pénzt szerezzenek. Ha tehát egy nyomozás, minden fáradozás, alaposság, lelkiismeretesség dacára is eredménytelen maradt, az illetékes őrs minden egyes tagjának legélénkebb figyelemmel kell kísérni, vajjon nem-e követnek el valahol másutt hasonló bűncselekményt. Ha ilyenről tudomást szereznek, azonnal be kell vezetni az újabb nyomozást.

A bűnösök előbb-utóbb rajtavesztenek és kézrekerülnek, ha nem azonnal — hát később!

KÜLFÖLDI CSENDŐRSÉGEK

A jugoszláv csendőrség.

(21. közlemény)

Megjegyzés: Az őrzőjárat száma az első rovatban tüntetendő fel római számmal, I., II. stb. aszerint, hogy hány őrzőjárata van az őrsnek.

A 2. rovatban feltüntetendők az összes községek, tereptárgyak, melyeket az őrzőjáratban le kell portyáztatni, mint pl. a külön álló tanyák, egyedülálló korcsmák, vendéglők, stb. még pedig abban a sorrendben, ahogyan azokat le kell portyáztatni.

Azok a tereptárgyak, melyek az őrsállomás közvetlen közelében fekszenek, több őrzőjáratba is felveendő s a községeket is minél sűrűbben kell portyáztatni. Az őrzőjárat beosztás összeállításánál arra gondot kell fordítani.

A 3. és 4. rovatban az egyes távolságokat kell kilométerekben feltüntetni. Ha a távolság tekintetében pontos adatok rendelkezésre nem állnak, azt egy tapasztalt és

nagyon megbízható altiszttel kell lemérteni, jelentését pedig szükség esetén ellenőrizni kell.

Szolgálati lap.

Az őrzőjárat száma	Az őrzőjárat, mely az őrsállomásnál kezdődik, a következő községeket, tereptárgyakat, stb. foglalja magában		A tereptárgyak távolsága az őrsállomástól kilométerekben	Egyik tereptárgy távolsága a másiktól kilométerekben	Összesen km.	A portyázás időtartama órákban	Jegyzet
Őrsállomás	Szerlity rész	házcsoport					
	Szajnica						
	Pelkovits község						
	Vukovits	házcsoport					
	Csaparevo						
	Dracsa major						

Ebben a két rovatban a km.-ek részeit tizedestörtekben kell megjelölni pl. 0.1, 0.2, 3.5, 5.7 km.

Az 5. rovatban a tereptárgyaknak egymástól való távolságát összegezve kell feltüntetni.

Ebben a rovatban nem kell figyelembe venni a 0.1 és 0.2 tizedestörteket, míg a 0.3, 0.4, 0.5, 0.6 és 0.7 fél kilométernek és a 0.8, 0.9 egy kilométernek számít.

A 6. rovatban megjelölendő az őrzőjárat tartama órákban, a fenti kulcs szerint.

Az őrzőjárat beosztáson az örskörlet nagysága szerint, tekintetbe véve a területi, éghajlati, de különösen a közbiztonsági viszonyokat, megjelölendő, hogy mennyi idő alatt köteles az őrsparancsnok az örskörletet leportyáztatni, nevezetesen 6, 8, 10 vagy 12 hét alatt. Ez a megjelölés a következőképpen történik: »Az örskörletet az őrsparancsnokhét alatt portyáztatja le.«

Az őrzőjárat beosztás mellett egyesek elővezetéséről is áttekintés dolgozandó ki a következő minta szerint:

Kisérőlap.

személyek elővezetésére. — Kisérlet.

A helység neve ahova elővezetendő az állomásról	E helység távolsága az őrs állomástól km-ben	Oda és vissza km-ekben	A kíséret időtartama			Jegyzet
			gyalog	a rendelkezési helyig kocsin és vissza gyalog	kocsin oda és vissza	

III. FEJEZET.

A szolgálatkezelés és a közbiztonsági szolgálati teljesítésének módja.

1. A szolgálatkezelés az állomásokon.

A szolgálatkezelés helyessége kizárólag a parancsnok képességeitől és szakképzettségétől függ, attól a módtól, hogy a parancsnok tapasztalatait és azt, amit megtanult,

értelmesen és a közbiztonság állapota szerint hogyan használja fel, továbbá attól a módtól, hogyan használja fel és ellenőrzi az alárendelt legénységét, tekintettel a megbízhatóságra, képzettségre, elszántságra és annak egyéb képességeire.

Ha a parancsnok kötelességeit fenti értelemben teljesíti, ha önállóan, minden idegen befolyás nélküli akarattal jár el, ha saját szolgálatát és kötelességeit a közbiztonság helyzete szerint és a törvények értelmében lelkiismeretesen végzi, ha nem ijed meg a legnagyobb erőfeszítéstől, a szolgálat nehézségeitől, ha tétovázás nélküli szigorral kezeli alárendeltjeit és ha azokról, különösen fárasztóbb szolgálatok után, lelkiismeretesen gondoskodik, az ilyen parancsnok megállja a helyét, a körletében rend és biztonság uralkodik.

Ha egy ilyen körletben történik valami, bizonyos, hogy a büncselekmény tettese az igazságszolgáltatás kezébe kerül.

Minthogy a parancsnokok elsősorban felelősek az alájuk rendelt próbacsendőrök kiképzéséért, kötelességük, hogy rendes viszonyok között a próba-, illetve a fiatalabb csendőrökkel a szolgálatot ők maguk végezzék és ilyenkor minden alkalmat használjanak fel azok oktatására, kiképzésére.

Amint már erről szó esett, a parancsnok lelkiismeretesen tartsa számon, hogy a szolgálatba való kivezenylés igazságos legyen, azaz, hogy a hó végén az összes csendőröknek, ha nem is teljesen, de legalább megközelítően egyenlő szolgálati órájuk legyen.

A csendőröknek a különböző szolgálatokba való kivezenylésénél kell, hogy a parancsnok az egyes csendőr képességére és egyéni tulajdonságaira is tekintettel legyen, amire különös gondot kell fordítani a nyomozó és kisegítő szolgálatoknál.

2. A járőrszolgálat óraideje.

Normális viszonyok között egy őrs csendőreinek havonta járőrszolgálatban a következő minimális óraszámot kell elérniük. a) A nyári hónapokban (márciustól október végéig). Az őrsparancsnok: 4 óra naponta, körülbelül 120 óra havonként. A csendőrök: 8 óra naponta, havonta 240 óra. b) Téli hónapokban (november 1-től február végéig). Az őrsparancsnok: 3 óra naponta, körülbelül 90 óra havonta. A csendőrök: 6 óra naponta, körülbelül 180 óra havonta.

Miután a téli hónapokban a szolgálatban töltendő órák száma kisebb a nyári hónapokra kiszabott órák számánál, kötelessége az őrsparancsnoknak, hogy a csendőrök kiképzésével télen többet foglalkozzék.

A szolgálatban elérendő fenti minimális órák számát tul kell lépni, amikor azt a közbiztonsági viszonyok megkövetelik.

3. A szolgálat fajtái. Az őrsökön teljesítendő szolgálat lehet:

- a) Rendes szolgálat.
- b) Ellenőrző szolgálat.
- c) Felszólított szolgálat.
- d) Helyi ügyeleti szolgálat.

a) Rendes szolgálat.

A rendes szolgálat fajtái: 1. Megelőző szolgálat. 2. Nyomozó szolgálat és 3. Fogolykiséret.

Megelőző szolgálat.

A megelőző szolgálatot a járőrök portyázással végzik az őrsjáratok beosztás szerint.

Azokat az őrsjáratokat, melyek a közbiztonság szempontjából fontosabbak és azokat, amelyekben több a közbiztonsági zavar, gyakrabban kell portyázni, míg a nyugodtabb őrsjáratokat, amelyekben a közbiztonsági zavar ritka, elég havonként egyszer leportyázni és pedig csak akkor, amikor azt a fontosabb szolgálatok megengedik.

Az őrsjáratok portyázásának célja: 1. hogy a csendőrök őrskörletükben helyi és személyi ismereteket szerezzenek; 2. hogy az őrskörletben történő eseményekről tudomást szerezzenek és 3. hogy buzgón érdeklődjenek a büntetettek után, akiknek üldözése elrendeltetett és a bűnözőket általában szemmel tartásuk.

4. Hogy a büncselekményen tettenérteket elfogják és jelentéstétel mellett adják át a hatóságnak, ha az elfogásra egyébként is elegendő ok forog fenn.

5. Hogy minden gyanus gyülekezetet, valamint minden olyan cselekményt, mely a közbiztonságot veszélyezteti, az összes megfigyelt körülmények mellett a hatóságnak mielőbb jelentsék.

6. Hogy minden állampolgár személy- és vagyonbiztonságára ügyeljenek, szükség esetén pedig azonnal segítséget nyújtsanak.

7. Ügyeljenek az olyan kávéházakra, korcsmákra és vendéglőkre, ahol gyanus egyének tartózkodnak.

8. Megakadályozzák, hogy lázító hirdetések függesszessenek ki vagy házakhoz vitessenek. Kötelesek azokat elkobozni a hatóságnak átadni és a bűnösöket elfogni.

9. Elfogni minden katonaszökevényt és őrizetbe venni minden katonát, akit állomáshelyén kívül igazolvány nélkül találnak.

10. Teljesíteni mindazokat a parancsokat és rendeleteket, melyeket az állomásparancsnok vagy az illetékes hatóság ad ki.

Fentiekből kitűnik, hogy a szolgálat vezénylesére elsősorban az egyes őrsjáratok és általában az őrskörlet közbiztonsági viszonyai irányadók; kitűnik az is, hogy a szolgálat vezénylesének sohasem szabad sablonosnak lennie, mely körülményre az összes parancsnokok különös gondot fordítanak.

Az egyes őrsjáratok leportyázására szükséges idő kiszabásához vett kulcs normális, illetve jó időt feltételez. Az eső, hó, zivatar és más elemi zavaró körülmények folytán keletkezett rossz idő ok arra, hogy az őrsjáratok beosztásában meghatározott idő többé-kevésbé felemeltessék. Éppen úgy egy büncselekmény nyomozása miatt, amelyről a járőr portyázás közben értesült, nemcsak hogy megváltoztatja az

A KIHÁGÁSOK KÉZIKÖNYVE.

A CSENDŐRSÉG SZÁMÁRA ÍRTA
ÉLTHES GYULA DR.

ÁRA: CSENDŐRÖKNEK
FÉLKEMÉNY BORÍTÓLAPPAL 4 PENGŐ,
TELJES VÁSZONKÖTÉSBEN 5 PENGŐ.

EGRENDELHETŐ: BUDAPEST, VIII.
SZENTKIRÁLYI-UTCA 35., III. EM. 8.

örjárat időtartamát, hanem magát a portyázást is megszakítja.

A járőrnek bevonulásakor a hosszabb távollétet, illetve a portyázás megszakítását igazolnia kell.

Az örfjáratok leortyázása tekintetében nem kell ragaszkodni az örfjáratí beosztásban megszabott sorrendhez. Aszerint, hogy az örfkörlet közbiztonsági viszonyai hogyan kívánják meg, az örfparancsnok elrendelheti, először a IV. sz. örfjárat, utána a II. sz. azután az V. sz., azután a III. sz. a hó végén pedig az I. sz. örfjárat leortyázását, vagy ha ez nem szükséges, akkor szükség szerint az I. sz. helyett ismét a IV. sz. örfjárat leortyázását.

Az örfparancsnoknak a járőr kivezénylésénél nem kell a tereptárgyaknak ahhoz a sorrendjéhez tartania magát, mely az örfjáratí beosztásban le van fektetve, hanem a járőrnek saját belátása szerint fog irányt szabni, mely alkalommal bizonyos tereptárgyakat, ha úgy találja, hogy azokat nem szükséges leortyázni, teljesen kihagyhat. E tekintetben az örfparancsnok teljesen a maga belátása szerint jár el, de annál súlyosabban terheli a felelősség, ha e tekintetben hibát követ el.

Nyomozó szolgálat.

A csendőrnök egy készülő bűncselekmény megakadályozása körüli ténykedését vagy a már véghezvitt bűncselekmény tettesének kiderítését és a bűnösség bizonyítékainak összegyűjtését nyomozó szolgálatnak nevezzük.

A csendőrnök ez a ténykedése kétféle lehet:

a) Hogy egy a bíróság vagy a rendőri és közigazgatási hatóságok előtt még ismeretlen bűncselekmény kiderítésénél önállóan működik és mindent összegyűjt, ami a bíróság előtt fontos.

Egyik jelentést téve, kötelessége, hogy a jelentésbe mindazokat az adatokat foglalja be, melyek a hatóságnak világos képet adnak arról: ki, mikor és milyen módon követte el az illető bűncselekményt vagy ha a tettes ismer-

etlen, általában mindazokat az adatokat, melyek a további nyomozásnak hasznára lehetnek. A nyomozó szolgálatra a csendőrök külön tanfolyamokban nyernek kiképzést.

b) Hogy az illetékes nyomozó hatóság és az ezt képviselő hatósági személyek rendeletei és utasításai szerint cselekedjék.

Egyébként a nyomozó szolgálatban azokhoz a rendelkezésekhez és utasításokhoz kell a csendőrnök tartania magát, melyek ezen szolgálat elvégzésére külön adattak ki.

(Folytatjuk.)

Könyvismertetés.

Várbogyai Bogyay Kamill csendőr főhadnagy: Magyarország földrajza. Testvére annak a könyvnek, amelyben Bogyay főhadnagy Magyarország történelmét foglalta össze s amelyet szívesen és haszonnal forgatnak olvasóink az örfökön s az iskolákban. Amint annak idején a szerző történelmi tartalmu könyvét örömmel üdvözöltük, hasonló örömmel fogadjuk munkálkodása újabb termékét is, mert nemzetünk történelmének és Nagymagyarország földrajzá-
nak ismerete nélkül a csendőr nem egész ember. Nagymagyarország gondolatának és törekvésének nem lehet igazi, felvértezett harcosa az, aki nincs eléggé tisztában azzal, hogy Trianonban mennyi területet s ezeken a területeken mennyi kincset raboltak el tőlünk. A csendőr a maga szolgálatából tudhatja legjobban, hogy az a gazda, aki nem tartja számon mi je volt, aki nem tud beszámolni róla, mit loptak el tőle, az nem igen tarthat rá számot, hogy vagyona visszakerüljön hozzá. Tanuljuk a régi szép nagy országunk földrajzát, hogy egyelőre legalább a térképen érezzük magunkat otthon a régi határok között. Így még erősebb lesz bennünk a vágy, hogy a valóságban is újra a mienk legyen az, ami ezer éven át a mienk volt.

A szerző könyve elején megismerteti az olvasót a földrajzi alapfogalmakkal, bemutatja neki Budapestet és kör-

T Á R O G A T Ó

a legkönnyebb fuvóhangszer! Saját találmány! Óvakodás utánzatoktól! mert mind melyek nem gyáramból erednek, silány, külföldön készült utánzatok. Hegedűk, Trombiták, Harmonika és az összes hangszerek és hurok legfinomabb kivitelben szállítja az

ELSŐ MAGYAR HANGSZERGYÁR
STOWASSER kir. udvari szállító

Budapest, II., Láuchid u. 5.

Kivánatra árjegyzék bérmentve.

Az egyedüli magyar hangszergyár az országban, Csendőröknek kedvezményes részletfizetés!

IRÓGÉPEK POLYGONE

Csendőrség állománya-
nyába tartozóknak
havi 10 és 30 pengős
részletfizetésre

CSEMICZKY LÁSZLÓ V., Alkotmány u. 16.

Vilmos császár utól jobbra a 3-ik ház. — Cimre sziveskedjék nagyon ügyelni.

Előleg nélkül részletre

vasbutorok, szalongar-
niturek, sezlontakarók

sezlonok, szőnyegek,
matracok, paplanok,
készpénzárban

Budapest, Magyar-ucca 8. sz., kárpitosműhelyben

A Csendőrségi LAPOK részére HIRDETÉSEKET

kizárólag **Balogh Sándor hirdetőirodája**
V., Bálvány-utca 12. **vesz fel.** Telefon: Aut. 157—83.
Mindennemű megkeresések erre a címre intézendők.

Több mint 33 év óta a világot uraló ered. angol

The Champion kerékpárokat

Elsőrangú Central, Robbin súlyesztős varró-
gépeket 20—24 pengős havi részletre.
Eredeti **Motobécane** francia motorkerékpá-
kat 840 pengőért előnyös részletre.

kerékpáralkatrészeket láncot, pedált, nagybani, eredeti gyári árban
nyergeket

külső gummikal 6.50, belsőket 2.10 pengőtől. — Kerékpárok 132 P.-től feljebb

LÁNG JAKAB ÉS FIA kerékpár- és varrógépnyakkereskedők

Magyarország legnagyobb, legrégibb és legmegbízhatóbb kerékpár üzlete

Budapest, VIII., József-körút 41. szám.

Alapítva 1869-ben. Árjegyzék 1000 képpel ingyen, de kiemelendő miről kívánja.

6—8—10 havi folyószámlahitelre

sezlonok, szalongarniturek matracok, paplanok,
szőnyegek, sodronyok vasbutorok elsőrendű kivitelben
Budapest, Ráday-ucca 38. szám, kárpitos mesteruél

nyékét és eleje tárja a mai csonka országot, felsorolva: mit veszítettünk s mi maradt a mienk. Azután végig vezet bennünket a nagy magyar Alföldön, a Dunántulon, az Északnyugati, Északkeleti Felvidéken és Erdélyen, ki Ercsényen, kiterjeszkedve mindenütt a hegy és vízrajzra, a lakosság viszonyaira, továbbá a megmaradt, a megcsonkított és a teljesen átszatolt vármegyékre. Ugyanilyen vezérfonállal tárgyalja Horvát-Szlavon országot s bemutatja Fiumét is. Könyve végén Nagymagyarország határainak, hegy és vízrajzának, éghajlatának és gazdasági viszonyainak, lakosságának foglalkozás, vallás és műveltség szempontjából való viszonyainak összefoglalását nyújtja. Legvégül pedig Európáról is rövid áttekintést ad.

Annak, akinek Nagymagyarország földrajzi viszonyáról nincs meg a kellő áttekinlése, ez a könyv biztos, könnyű tájékozást nyújtó s a legszükségesebb ismereteket dióhéjban nyújtó kalauza lesz. S aki ezeket az ismereteket a magáévé teszi, annak bizonyosan megjön a kedve, hogy a részletek iránt is bővebben érdeklődjék, mert a földrajz koránt sem az a száraz, szín nélkül való ismeretkör, mint ahogyan egyesek azt tévesen hiszik.

A könyvnek a csendőrségnél tansegédletként való alkalmazását a belügyminiszter ur 121.834 VI. c. 1928. sz. rendeletével megengedte. Külalakra is testvérkönyve a szerző történelmi tárgyú művének, ára 2.70 pengő s megrendelhető Róth Dezső könyvkiadónál Szolnokon.

Különösen az iskolákban történő oktatásnál használható előnyösen, de az örsökön az oktatásoknál s az egyes csendőronképzésénél is jól megfelel a célnak. Emelik a könyv értékét Nagymagyarország hegy és vízrajzi, valamint valamint politikai térképei, amelyek a könyv mellékletét képezik; amelyekbe egyelőre a trianoni határ is bele van rajzolva.

TISZTIKASZINÓI HIREK

Ismeretterjesztő előadások: A m. kir. Honvédtisztek Országos Tudományos és Kaszinó Egyesület Elnöksége a tudományos bizottság rendzésében az 1928/29. évben is tudományos és ismeretterjesztő előadásokat szándékozik rendezni a tiszti kaszinóban. Akik tudományos és ismeretterjesztő előadásokat tartani ohajtanak, ebbeli szándékukat a tiszti kaszinó elnökségével (Váci-utca 38.) október 15-ig írásban közölni sziveskedjenek. Az értesítésben fel kell említeni: 1. az előadás címét, nagy vonásokban az előadás tárgyát; 2. vetített képekkel tartja-e előadását vagy nem; 3. lehetőleg mely hónapban ohajtja az előadást tartani? 4. igényel-e az előadás zenekari kíséretet vagy szóló zeneszám beiktatását? 5. *pontos lukrim*, név, rendfokozat vagy állás. Jelentkezők felkéretnek, hogy előadásokat, ha csak lehetséges, *vetített képek kíséretében (illusztrációkkal) tartsák*. Szükség esetén a diapozitíveket a tudományos-bizottság elkészítteti. *Egy előadás tartama 60 perc.*

HIREK

A lengyel nemzet haza viszi Bem altábornagy hamvait. Az 1848-as magyar szabadságharc legendás hadvezére, *Bem József* honvéd altábornagy, tudvalevőleg lengyel származású volt s mint az elnyomott lengyel nemzet fia teljes szívvvel tette magáévá a szabadságáért küzdő magyar nemzet sorsát. Felajánlotta szolgálatait a magyar honvédségnek s mint egyik legkiválóbb hadvezérünk sok hősies, dicsőséges küzdelem vezére volt. A szabadságharc

A CSENDŐRSÉGI LAPOKBAN

csak olyan teljesen megbízható cégek hirdetéseit közöljük, amelyektől olvasóink bizalommal vásárolhatnak. Annak a cégnek a hirdetését, amely ellen a legkisebb jogos kifogás merül fel, azonnal töröljük, miért is kérjük olvasóinkat, hogy minden felmerült panaszt velünk közölni sziveskedjenek.

ÓRÁK, ÉKSZEREK

Tiszteknek és altiszteknek
kedvező fizetési feltételek

TAUB Budapest, Rákóczi út 90.

(Közvetlen a Keleti pályaudvarnál.)

**Hegedű
Harmonium
Tárogató** csak ill a valódi
**Címbalom
Harmonika
Gitéra**

és az összes hangszerek, legjobbak, csakis
ill a gyárban kaphatók.
Művésziesen javít, legjobb hurokat készít.
Árjegyzéket ingyen küld

MOGYORÓSSY GYULA m. kir. szab.
hangszergyára

Egyedüli magyar hangszergyár az országban

BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 71.

Csendőrségnek részletfizetés kedvezmény

A MÁV. és a csendőrség hivatalos szállítója

világhírű **THE WHITWORTH** kerékpárok

csendőröknek **16 pengős havi részletre**. Kerékpár alkatrészek, lánc, pedál stb. gyári árban, külsők P. 6'80-tól. belsők P. 2'10-től. Új kerékpárok 135 pengőtől kezdve. **LÁNG IMRE** műszerész-mester, kerékpár és gyermekkocsi gyári raktára. Budapest, Teréz-krt. 3. (sarok üzlet). Árjegyzék 950 képpel ingyen

Ne ügynök után vegyen.

Világ-
hírű

kerékpárok, varrógépek

a legjutányosabban, csekély havi részletfizetésre is

BACHRACH ALADÁR főüzletében, BUDAPEST,
VII., Dohány-utca 68. sz.

„CORVIN” BUTORCSARNOK

Részletre olcsón! Dohány-utca 39.

A közalkalmazottak bevásárlási forrása.

Írógépek Remington, Royal, Underwood, Adler, Ideal, Monarch és egyéb írógépek havi 20-40 pengős részletre is. „Energia” Alkotmány-u. 31. Mezőgazdák mellett.
TELEFON: 141-05. TELEFON: 141-05.

BUTOR olcsó és jó minőségben részletre is
DORMAN BÉLA

asztalos mesternél Budapest, VIII., József-körut 25.

elvesztése után Bem altábornagy is külföldön keresett menedéket a bosszu elől. Aleppóban, Törökországban halt meg s most a lengyel nemzet hazaveteti hamvait szülővárosába, Tarnowba. A hős hadvezér hazaszállítása Magyarországon át ünnepélyes keretek között, külön vonaton történik. A különvonat október 3-án 17 óra 30 perckor fut be Budapestre. A Nemzeti Muzeumban felravatalozzák a hamvakat, majd október 5-én katonai diszkisérettel a keleti pályaudvarra szállítják s ott végtiszteltetés kíséretében a különvonatra helyezik. A különvonat a budapesti keleti pályaudvarról október 5-én 13 óra 20 perckor indul, menetiránya: Gödöllő, Aszód, Hatvan, Pásztó, Salgótarján, Somosköjfalu. Az utvonat magyar és lengyel zászlók színeibe öltözve várja a különvonatot, dalárdák és zenekarok a magyar és lengyel himnusszal fogadják, a hatóságok és társadalmi egyesületek küldöttségei koszorukat helyeznek a hamvakra. Pásztó és Somosköjfalu között a külön vonat étkező kocsijában Nógrád megye vendégiül látja a lengyel küldöttséget s a trianoni határon Nógrád megye főispánja a magyar nemzet és kormány nevében elbucsuztatja a hamvakat.

Halálos autóbaleset költözködés közben. Horváth Sándor törzsörömester költözködés céljából kibérelt egy mosoni teherautót, arra rakta ingóságait maga is elhelyezkedett az autón családjával és hajnalban elindult Magyaróvárról új állomáshelyére Mosonba. Amikor Moson felé közeledtek, észrevette az apa, hogy fia eltűnt a kocsiról. Az egész család kétségbeesetten indult a fiu keresésére. Az országúton találták meg szerencsétlenül járt gyermeküket, kinek fején ment keresztül az autó, teljesen szétlapította a koponyát és azonnali halált okozott. A vizsgálat megállapította, hogy a gyermek utközben elaludt, öntudatlan állapotban leesett a kocsiról, melynek kerekei halálra gázolták.

Baleset. Kehida községben a múlt hó 13-án megtartott országos vásár alkalmával Szeglet József korcsmáros udvarában polgári egyének vascsavarral ellátott botokkal verekedni kezdtek. Finta József örmester és Horváth Vince csendőrből állott járőr a közelben portyázott, a segítségkiáltásokra a helyszínre sietett és a verekedőket szétválasz-

totta. Miközben az egyik verekedőtől ütésre emelt botját vették el, Horváth Vince csendőr bal felső karját Finta örmester karra akasztott puskája szuronyába vágta és könnyebb sérülést szenvedett.

Magyarország védőasszonya (Könyörgés Szűz Máriához) cimmal most jelent meg székelykereszturi Molnár Sándor közismert székely költő, honvéd gt. főhadnagy legújabb verses munkája, mely a Szűz Mária vallástörténelem hagyományainak első ilyen irányú feldolgozása. A kritikusok és a hitéleti előkelőségek legnagyobb elismerésével indul utnak 50.000 példányban s már az ötödik kiadásnál halad a könyvecske egyházi cenzurával. A három részből álló munka első része Szent István halálát és Magyarország felajánlását Szűz Máriának tárgyalja, a második rész a Mária-kultusz fejlődését tartalmazza. Történelmi sorrendben jelennek meg előttünk: Szent László, Béla, András, Károly Róbert, Nagy Lajos magyar királyok, majd a Hunyadiak, Zrínyiek, Eszterháziak mindaddig, amíg ezeröttszáz Mária-templom hívője kérte: »Védj Nagyasszonyunk.« — A harmadik rész: »Könyörgés Magyarország Védőasszonyához«, a legszebb része a verses munkának. Az imádságos hit, a szívből jövő fohász, az izzó hazaszeretet ragyogó gyöngyszeme minden szava. Mély vallásosság és kesergő hazafiaság ad egységes, komoly zengésű tónust a verses könyörgésnek, mely méltó utódja a régi magyar vallásos lírának. Áhitatból fakadtak ezek a szép fohászok és őszinte áhitatot tudnak kelteni is, ami a szerző költői hivatottságának — eddigi sikerei mellett is — újabb bizonyossága. — A »Magyarország védőasszonya« című könyvecske ára 1.— pengő. Megrendelhető utánvétellel: Molnár Sándor író, Ludovika Akadémia, Budapest. Ugyanott megrendelhető: Az Öröktűz 1.50, A honvéd 2.50, Honvéd ünnepnapok 2.50 és Székely dalok I. füzet (Molnár Sándor—Kereszty Jenő) 2.— pengős árban.

Gergelyffy Gábor — Akácillat (16 magyar dal). Most jelent meg Rózsavölgyi és Társa kiadásában dr. Gergelyffy Gábor rendőrtanácsos dalosfüzete, melynek címe: Akácillat. Tizenhat igen hangulatos magyar dalt tartalmaz, melyeknek a szövegeit Gergelyffy Gábor írta, a zenét pedig

Csendőrségi szállító!

Khaki posztó, Loden, szintartó gyapju, a legerősebb strapára, méterje — — — — — 16*80 P
Ugyanaz „Herkules Loden“ minőségben — — — — — 19*50 „
Khaki kammgarn, szintartó, tiszta gyapju — — — — — 18*50 „
Ugyanaz extra finomban — — — — — 25*60 „
Csendőrkalap-toll, valódi kakastoll, csak dupla, dus kivitelben van raktáron, tollforgótokkal együtt 8*80 „

a 39 év óta fennálló és a csendőrségnél elismert

M Á R E R

egyenruházati intézetében

Budapest, VIII., Baross-tér 9.

a Keleti p.-udvar érkezési oldalán, a Baross-szoborral szemben.

Telefon : József 321—78.

FIGYELEM! A legmesszebbmenő fizetési feltételek!
Egyenruha-szabóságom és sapkaműhelyem a helyszínen személyes szakképzett vezetésem mellett működik.

XXI. Magyar kir.

80.000 sorsjegy

Minden második

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

500.000

(egy félmillió pengő)

Jutalom és nyeremények: **50.000, 40.000, 30.000, 300.000, 200.000, 100.000 P 25.000 pengő stb. stb.**

Összesen több mint

6 millió pengő

mely összeget készpénzben fizetik ki.

Az I. osztály húzása október 20-án kezdődik!

A sorsjegyek hivatalos ára:

Negyed **5 P**

Fél **10 P**

Egész **20 P**

PFAFF

a legjobb varrógép

Herbster Károly

BUDAPEST, VII., Károly tér 9. sz.

Legrégibb varrógép és kerékpár szaküzlet.

ismert zeneszerzők szerzették. Utóbbiak között szerepel *Ruttkay Aladár* őrnagy és *Sándor Jenő* dr. rendőrkapitány. Egyik dalnak (Ne mondja senkinek...) zenéjét is Gergelyffy Gábor dr. szerzte. Igazi magyar szívből fakadó dalok, melyek az első halláskor a szívbe lopóznak. A könyvecske külső formájában is igen csinos és izléses. Kapható Rózsa-völgyi és Társa zeneműkiadó cégnél, Budapest. Ara 2.50 P.

Elöléptek: A m. kir. IV. csendörkerületben törzsör-mesterré: *Lemle Henrik* őrmester. Örmesterré: *Gergulás Vende*, *Kertész Imre*, *Sudár Lajos*, *Szücs Lajos*, *Fentor János*, *Baksa Miklós*, *Kardos Gyula*, *Magyar József*, *Arnold Fülöp*, *Takács István IV.*, *Raboczky Imre*, *Török László*, *Fari János*, *Rigó György*, *Horváth József VIII.*, *Trombitás József* és *Rangos József* csendörök. — A m. kir. debreceni VI. csendörkerületben törzsör-mesterré: *Molnár József*, vitéz *Ambró András*, *Hudák György*, *Binolász József*, *Hovszki Sándor*, *Mészáros János* és *Dálnoki Pál* őrmesterek. — Örmesterré: *Balogh Sándor*, *Veres Antal*, *Karácsony László*, *Mészáros János*, *Zsadányi László*, *Kolozsi János*, *Moldován József*, *Kecskeméti Mihály*, *Nagy Károly*, *Gácsi József*, *Mészárovs János*, *Csontos József*, *Pető Lajos*, *Kuk Ferenc*, *Szilágyi Sándor*, *Cserzsunyi György*, *Berényi Károly* és *Veres Tamás* csendörök.

Házasságot kötöttek: A m. kir. pécsi IV. csendörkerületnél: *Pál Mihály* tiszthelyettes *Varga Annával* Apátfalván; *Szegedi Imre* őrmester *Kulcsár Ilonával* Tiszabezdéden. — A m. kir. szegedi V. csendörkerületnél: *Kosztá Péter* törzsör-mester *Gyelán Máriával* Bedő községben; *Vesze-lovski János* őrmester *Tóth Máriával* Pusztamérgesen. — A m. kir. debreceni VI. csendörkerületben: *Varga Elemér* törzsör-mester *Pál Rebeka* özvegyvel Bárádon; *Kávási Ferenc* törzsör-mester *Katona Ilonával* Csengerben; *Czier Károly* őrmester *Munkás Margittal* Debrecenben.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Olvasóink szíves figyelmébe!

Cikket nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk s azt közlés esetén megfelelően honoráljuk. Kéziratokat nem adunk vissza. A közleményeket kérjük az ivnek csak az egyik oldalára, lehetőleg félhasábosan és írógéppel vagy legalább is olvasható írással írni. Kéziratok sorsáról csak a szerkesztői üzenetek között adunk felvilágosítást, azért kérjük mindig megírni, hogy milyen jelige alatt válaszoljunk. Ha jelige nincs megjelölve, a szerző nevének kezdőbetűit és lakhelyét tüntetjük fel. — A szerkesztői üzenetekben mindenkinek válaszolunk, levélben senkinek, válaszbélyeget tehát felesleges beküldeni. Jeligéül kérjük kisebb helységek neveit választani, mert a gyakran használatos jeligékből származó félreértéseket csak így lehet elkerülni. — Büntetőjogi vonatkozású vagy közérdekű csendőrségi kérdésekre a Csendőr Lekszikon rovatban válaszolunk. Az előfizetést kérjük pontosan megújítani, mert a felszólítás költségét külön felszámítjuk. — A hozzánk intézett leveleket így kell címezni: „A Csendőrségi Lapok szerkesztőségének, Budapest I. ker., Vár, Országház utca 30. szám”.

Bucsuzó csendőr. Az iskolabeli közétkezés az örsök közgazdálkodásaival részesedés tekintetében nem esik egy elbírálás alá. A közétkezés tagjai nem fizetnek be alaptökét, hanem csak naponta bizonyos megállapított összeget, aminek fejében étkezésben részesülnek. A közétkezés anyagi helyzetének alakulásában a benne étkezők nem vesznek részt úgy, ahogyan a közgazdálkodások tagjai a közgazdálkodások fellendítésében közreműködnek, viselve a közös gazdálkodás kockázatait s ha a közgazdálkodás a tagok szorgalma és takarékosága révén fellendül, élvezve annak természetesen előnyeit is. A közgazdálkodások tagjai anyagi

SÁRGÁ JÁNOS

ÉKSZERÉSZ, ÓRÁS, MŰÖTVÖS

cs. és kir. udvari szállító

IV. KIGYÓ-U. 5. KLOTILD-PALOTA

Brillians, aranyékszerek. Ezüstárak. Verseny és dísz tárgyak. Éveszközök. Elsőrendű, mindennemű svájci órák a legjutányosabb áron.

KEDVEZŐ RÉSZLETFIZETÉS MELLETT IS

Óra és ékszerjavítás k. Saját műhely.

Elsőrendű német gyártmányu

KERÉKPÁROK és VARRÓGÉPEK

véglegesített csendöröknek előnyös

részletfizetésre kaphatók

Kerékpár-, Varrógép- és Gramofonkereskedés

RÓNA ERNŐ

VI., Podmaniczky utca 71. szám.

SZENTRÓKUS LÁBSÓSFÜRDŐ HATÁSA

Ha a lábai fájnak, oldjon fel ma este csekély mennyiségű Szent Rókus-lábsót egy lavór jó meleg vízben és áztassa lábait vagy 10 percig. Ezen idő múlva a kínzó égető érzések, feltörések, a láb zsibbadtsága egy csapásra megszűnnek. Elmulasztja a fájdalmakat, melyeket a cipő szorítása okoz. Hosszabb áztatás megpuhítja a tyukszemeket és bőrkeményedéseket annyira, hogy azok kés vagy borotva nélkül eltávolíthatók. — A Szent Rókus-lábsósfürdő csodálatosan megedzi az érzékeny lábakat és tökéletesen rendbe hozza úgy, hogy gyalogolhat, amennyit akar, vagy állhat egy helyben a fáradtság vagy fájdalom legcsekélyebb érzése nélkül. Egy nagy csomag Szent Rókus-lábsó ára 1 pengő 28 fillér. Kapható minden gyógyszerárban. Ha valahol nem kapná, forduljon a budapesti Szent Rókus gyógyszerárhoz, VII. ker., Rákóczi-ut 70.

kockázatot viselnek, amikor az alaptőkével a közös gazdálkodásba lépnek, természetesen tehát, hogy osztalékra is joguk van. Ha a közzgazdálkodás a vezetés hibája miatt vagy valamely nagyobb károsodás folytán tönkre megy, a tagok egyenlő arányban viselik a kárt, míg ha ugyanez a sors érné valamelyik közétkezőt, a benne étkezők semmit sem veszítenek, mert a közétkezés vezetésében sem anyagiilag, sem egyébként érdekelve nincsenek. Az az összeg, amivel ön a közétkezés fentartásához hozzájárult, naponta megtérült önnek azzal, hogy étkezést kapott. Ha a közétkezés felosztatásakor kiderült volna, hogy a vezetés hibája miatt nem csak hogy vagyona nincs a közétkezésnek, hanem adóssága maradt, ön bizonyára nem sietett volna ebből az adósságból a maga részét kivenni; hanem arra hivatkozott volna, hogy önnek semmi köze sem volt a közétkezés vezetéséhez, ön naponta befizette azt az összeget, amiért étkezést kapott, ha tehát a közétkezés adósságba verte magát, fizessék azok, akik azt okozták. Maradjon meg hát e mellett a különben helytálló érv mellett olyankor is, ha nem adósságvállalásról, hanem osztozkodásról van szó.

Haza. Nyugdíjaztatása után kegyelmi kérvényben kérje, hogy katonai szolgálati ideje nyugdíjidejébe beszámíttassék. A kérvényben hivatkozzék azokra a körülményekre, amelyeket levelében nekünk megírt. A megszakítás oly csekély s előreláthatólag oly kétségtelenül tudja igazolni, hogy az nem a saját hibájából keletkezett, hogy szerintünk a kegyelmi kérvényt annak idején a legjobb reményekkel adhatja be.

Jön a tél. 1. A megszakítás meglehetősen hosszú. Egyelőre nem tehet semmit, mert a beszámítást csak nyugdíjaztatása után kérheti kegyelmi kérvényben. Szerezzen be mindarra vonatkozólag igazolványt, amit nekünk a levelében megírt. Az elszakított területen természetesen hivatalos igazolványt nem fognak önnek kiállítani, hogy annakidején mi minden meghurcoltatáson kellett miattuk keresztül esnie, de alkalomadtán ottani jóérzésű magánegyénektől, akik ismerik a körülményeket, esetleg sikerül nyilatkozatot kapnia s azt tegye el arra az időre, amikor a kegyelmi kérvényt majd beadhatja. Az első felvételi kérelmét elutasító irat valószínűleg a kezében van, azt is tegye el, hogy annakidején fel tudja használni. 2. Ez csakis önhibájából keletkezhetett, a kórházba való és a visszautazás költségeit tehát a 155.675—VI. b. 1925. sz. belügyminiszteri körrendelet (Cs. K. 1925. évi 8. szám) értelmében maga fizeti. A gyógykezeléshez szükséges gyógyszer árát csak abban az esetben lehet a javadalmazás terhére elszámolni, ha katonai gyógyszerárban

szerzi be. 3. Olvassa el az 1925. évi 9. sz. Csendőrségi Közlöny mellékleteként kiadott 156.600—VI. b. 1925. számú belügyminiszteri körrendelet 4. §. 2. B. pontját, amelyben az áll, hogy a laktanyaszerű elhelyezésben levő nőtlenek áthelyezés alkalmával csak a málhaszállításból felmerült, hatóságilag igazolt költséget számolhatják el.

1889. Rövid időközökben két áthelyezésen esett át, a családját és a butorzatát azonban egyik alkalommal sem vitte magával. Így nem is számíthat fel egyebet, mint az átköltözködési átalányt két áthelyezés után és a saját személye után illetékes szállítási költségeket. A családja átköltöztetésére szükség végeredményében nincsen, mert ugyanarra az állomáshelyre helyezték vissza, ahonnan előzőleg áthelyezték.

Zilah. Beutazási engedélyre a csendőrnek éppen úgy szükségük van, mint bárki másnak.

Ösz. A Cs. 20. utasítás III. fejezet 14. pont 3. bekezdése szerint a szabadság első 14 napjára a napi betéteket csak napi 20 fillér levonással kaphatja vissza, a többi szabadságos napokra azonban a közzgazdálkodásnak a teljes napi betéteket vissza kell téríteni. Ezt az utasítást nem helyezték hatályon kívül. Örskihallgatáson előadhatja az ügyet.

Drávafok. Icig névre anyakönyveltetni lehet, de egyháziilag keresztelni nem, mert nem keresztény név. Talán a zsidó naptárban megtalálja, egyébként a közönséges naptárakban nem szerepel ez a falusi korcsmák cégéreiről oly szomorúan ismert régi »magyar« elnevezés. Sok magyar földtulajdon és jólét temetője.

Pécs. Egészen pontos választ adtunk erre a kérdésre lapunk f. évi 25. számában »Rbs. 1881« jelíggel.

Mádéfalva. Csináltathat magának csizmát, annak azonban előírásosnak kell lennie. Még ha próbacsendő, nem pedig őrmester kérdezné, hogy szolgálaton kívül is kötelező-e a szabályszerű öltözködés, talán nem csodálkoznánk. De mennyire kötelező. Képzeld el, mi lenne, ha szolgálaton kívül ki-ki a maga ízlése szerint öltözködne.

Nyíregyháza. Az 1923. évi X. t. c. 2. §-ának 2. pontja szerint az eladót terheli az anyagi felelősség, ha a ló az eladástól számított hat héten belül olyan betegségben pusztul el, amely betegség az eladáskor már fennállott. E tekintetben az állatorvosi vizsgálat dönt s ha az megállapítja, hogy a betegség már az átadáskor is fennforgott, akkor az eladó a vételárát visszafizetni köteles. Az említett törvény-cikk 16. §-a értelmében a szavatossági idő — hat hét —

OPERA RUHÁZATI VÁLLALAT

BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 20. SZ.
AZ OPERA MELLETT.

Férfi és női ruházati cikkek, vásznak, selymek, fehérneműek, szőnyegek a csendőrség tagjainak készpénzárban,
8 havi részletfizetésre

Ugyanilyen feltételek mellett árusítunk: vas- és rézágyakat, gyermekkocsit, sodronybetétet, matracot stb.

KIVÁNATRA ÁRJEGYZÉKET KÜLDÜNK!

**Csak
120 lapos
SENATOR
cigarettapapírt
kérjen! — Papírja
a legjobb és legvékonyabb,
árban mégis a legolcsóbb!**

HORVÁTH ENDRE

órás és ékszer kereskedő
SZÉKESFEHÉRVÁR
Kossuth-utca 8 szám.

Svájci gyárlmányu csendőrségi strapa és díszórák. Arany és ezüst ékszerek, hangszerek, zongorák, látszerek és reklárák.

CSENDŐRSÉGNEK ELŐNYÖS FIZETÉSI FELTÉTELEK.

elteltétől számított 15 napon belül a pert meg kell indítani, az igény különben elévül. Erre az elévülésre azonban az eladó nem hivatkozhatik, ha a ló betegségét a vevő előtt csalárdul elhallgatta, vagyis tudott róla, de nem közölte a vevővel. Ezt a vevőnek természetesen bizonyítania kell. Bizonyíthatja pl. azzal, hogy az eladónak tudnia kellett a ló betegségéről, mert az eladás előtt ugyanabban a betegségben kezelte azt, vagy pl. azzal, hogy a lovát a betegség miatt hosszabb ideig nem használta stb. A vevő visszakövetelheti a vételáron kívül a tartás költségeit is, ha a lovat nem használta.

Őszi rózsza. 1., 2., 3. A Csendőrségi Közlöny 1924. évi 9. számában közölt 120.377—VI. c. 1924. sz. rendeletben mindhárom kérdésére kimerítő és pontos választ kap. A nősülési szabályzat is megvan az örsön, olvassa el annak a 43. §-át. 4. Egyelőre ne is gondoljon a hazamenetelre, nem lehet bennük bizni s ki tudja, milyen címen okozhatná önnek a legnagyobb kellemetlenségeket. 5. Bajtársának azt üzenjük, hogy ha semmiféle eljárás nincs ellene folyamatban és bizonyosan tudja, hogy magasabb sorszámmal nyert kérvények is elintézésre nyertek, örskihallgatáson adja elő az ügyet s kérje, hogy az a kerületi parancsnoksághoz szolgálati uton felterjesztessék. Őszintén szólva, a magasabb sorszámu engedélyek kiadását kizártnak tartjuk, vagy ha ez mégis megtörtént, annak valami oka kell legyen.

Virágos kut 333. Az 1924. évi 9. sz. Csendőrségi Közlönyben közzétett 120.377—VI. c. sz. rendeletben találja a választ. A százalékos korlátozás alól csak az I. csoportbeli tiszthelyettesek vannak kivéve, a fizetési fokozatokba való sorolás e tekintetben nem irányadó. Arról a hírről, ami az örsön terjeng, mi semmit sem hallottunk.

K. M. Ha a házat megveszi, azzal még nem szerezte meg a ház eddigi tulajdonosának engedélyezett trafikengedélyt. Ez a háztól teljesen különálló jog. Az illetékes pénzügyigazgatósághoz kell folyamodnia trafikengedélyért. Ha az eddigi engedélyes lemond róla s ön is rokkant, valószínűleg meg is kapja.

K. J., Siófok. 1. Csak a kedvezményes viteldíjat számíthatja fel, mert arcképes igazolványa van s azt a déli vasútra is érvényesítheti. 2. A nyugdíjjarulékot nem számolják át, de az önt nem is érdekelheti. Fontos az, hogy

ha megszakitás nélkül állami szolgálatba lép, a csendőrségi szolgálati idejét ott a nyugdíjába be fogják számítani. 3. Amíg lényegesen szolgál, csakis szolgálati uton kérheti. Ha az eddigi engedélyes lemond róla s ön is rokkant, **Baglyas.** Névtelen levélre nem válaszolunk.

Lesz még kikelet. Ha az illető kórházba került és megállapítják a szolgálatképtelenségét, akkor felülvizsgáló bizottság elé kerül s az dönt, hogy kap-e végkielégítést vagy sem.

Kártya. 1., 2. Válasz a lekszikon rovatban. 3. A rendőrhatalomhoz kell előzetesen fordulni.

Holt Tisza, 1894. A vagyonváltságföld nem az örsre beosztottakat illeti, hanem magát az örsöt. Természetesen mindenkor azok használják, akik az örsre be vannak osztva. Az a rendelkezés, hogy a nős egy holdat, a nőtlen fél holdat kaphat haszonélvezetre, azt jelenti, hogy az örs számára megítélt földet ebben az arányban kell az örs legénységének használatra átengedni. Ön félreérti ezt a rendelkezést s azt hiszi, hogy a nősök egy, a nőtlenek után fél holdat számítva csupán négy és fél hold illeti meg a hat holdból az örsbelieket, a többi fölött pedig az örs nem rendelkezhetik. Ezt a másfél holdat ön szeretné a maga számára megvásárolni, de az örs nem mond le róla. Természetes, hogy nem mond le róla, ezt helyesen és jogosan teszi. Az pedig még természetesebb, hogy az ön szerint használatlanul maradó s így az örsöt meg sem illető másfél holdat a fent mondott arányban szintén ki kell osztani használatra a nősök és nőtlenek között. Azért van az a föld, akárhány hold legyen is, hogy az örsre beosztottak vegyék hasznát.

Maroshéviz. A Szut. 158. pontja előírja, hogy a szobarend tekintetében mire köteles rendfokozatára való tekintet nélkül minden csendőr, akár a laktanyában lakik, akár nem. Az asszonnak való munkát, mint pl. a szoba felsurolását, természetesen lehetőleg ne a csendőrök végezzék, ámbár tudunk örsöket, ahol a csendőrök takarékoságból elvégzik ezt maguk is. Semmiféle munka nem szégyen, legkevésbé az, ha valaki tisztán tartja a lakását, amelyben lakik.

Öröm az élet. A kincstárt illeti, be kell szolgáltatni a gazdasági hivatalnak.

Kapuvár. Válasz »Öröm az élet« jelige alatt.

12 havi részletre kaphat háló-, ebédlő-,
úrishoba- és konyha-
bútort a legolcsóbbtól a leg-
drágább kivitelig. —o—
BLEIER Rákóczi-út 30. Félemelet.

„Palace“ butorcsarnok BUDAPEST, VII,
DOHÁNY-U. 62.

Butor nagy választékban és csakis jó minőségben!

A m. kir. csendőrség tagjainak kedvezm. árak és fizetési feltételek. Telefon J. 392-74

Előleg nélkül hattól-tíz havi részletre

szekrények, matracok, Bergere- és szalagarnitúrák, ebédlő-
székek, átvétők, szőnyegek, paplanok, sodronyok, vaságyak

RÉVAI, VII. kerület, Wesselényi utca 10 szám.

Valódi Wellner féle alpakka

evőeszközök

díszes tokban vagy tok nélkül, alpakka és kinaezüst tea-, mokka és likörkészletek

8 havi részletfizetésre kaphatók **ERDŐS HENRIK**
és **TÁRSÁNÁL**

Budapest, V., Bálvány-utca 19. szám. — Árjegyzéket díjmentesen küldünk.

A világ legjobb hangszerei: hegedű, zongora, harmonika, harmónium, gramofon stb.

Reményi Mihálynál
Budapest, VI., Király-u. 58—60

Ófensége Dr. József Ferenc kir. herceg ka-
marai és a Zeneművészeti Főiskola szállítója.
Csendőröknek kivételes részletfizetési kedvezmény.
Minden hangszerről külön-külön árjegyzék díjmentes.

Legény a gáton.

Regény

Írta: BARÉNYI FERENC

(28).

— Kezeiket csókolom. Bucsuzott el Gál Imre és Bömbivel a karján kiment az ajtón. Mancsi mackóönérzetét úgy látszik bántotta a mellőzés, mert a hölgyekre rá sem hederítve köszönés nélkül kullogott Gál Imre után.

— Ugy látszik gyakran jár a szép örmester a postára? — kérdezte Szilvia, amikor Gál Imre elment.

— Ritkán, csak amikor dolga van a postán, — felelte Gizi hirtelen észbekapva, mert észrevette, hogy szórakozottan majdnem hozzáfűzte, hogy, sajnos, csak ritkán. Aztán, hogy kedvetlenségét elrejtse, tréfálva kérdezte.

— Hát hogy vagy drága barátnőm? Mi jó szél hozott erre?

— Apa küldött a postáért.

— Még nem is bontottam ki az érkezett postaszákot, mert most készítettem csak el az induló postát és közben megzavart ez a rendkívüli hangverseny. Vaszi add csak ide az érkezett postát.

Vaszi egy hasas zsákot tett az asztalra. Gizi felnyitotta a lakatot és kiborította a zsák tartalmát, maga elé az íróasztalra. Éppen csak, hogy valamit mondjon, azt kérdezte Szilviától.

— Levelet vársz?

Szilvia unottan felelt.

— Nem, nekem nem igen szokott a posta levelet hozni. Csak apának, az ő postáját várom.

Gizi hirtelen felugrott.

— Bocsáss meg, egy pillanatra be kell szaladnom mamához. Valamit elfelejtettem. Mindjárt visszajövök.

Gizi bement a szobába és Szilvia unatkozva nézett a nagy levélhalmazra. Hirtelen felélénkült a szeme. Tekintete ráesett a halmaz tetején fekvő rózsaszín levélkére, melyről lilaszín gyöngyös betűk árulón kiáltottak feléje, hogy ezt a levélkét »Gál Imre csendőrsvezető urnak« írta egy gyöngéd női kéz. Szilvia idegesen pillantott a sarokba, ahol Vaszi háttal fordulva rakosgatta a csomagokat. Annyira elmerült buzgó munkájába, hogy talán nem is tudott Szilvia jelenlétéről. Mint a héja a galambra, oly vadul csapott le Szilvia keze az ártatlan kis levélkére. Szinte hallani lehetett a galamsziv ijedt dobbanását, riadt vergődését.

Szilvia észrevétlenül elcsente a levelet, a melle fölött gyorsan a ruhájába rejtette. Aztán mintha misem történt volna, odament Vaszihoz és beszédbe elegyedett vele. Mikor Gizi visszajött, Szilviát a leveles zsáktól távol, a farácson kívül találta, ahol Vaszival beszélgetett. Gizi az íróasztalhoz állt és a levelek válogatásába fogott. Szilvia leült melléje.

— Hallottad, hogy Borbolya az áthelyezését akarja kérni?

— Miért?

— Azt mondja, hogy Eta annyira kiállhatatlan, hogy nem tud vele egy folyosón meglenni.

— Miért nem megy más lakásba?

— Mert nincs pénze, hogy lakást béreljen. Különben is az iskolában ingyen kapja a lakást.

— Persze. De hát akkor nincs más hátra, minthogy békességben, szépen férjenek meg egymással.

— Ez az, ami lehetetlen. Két olyan ellentétes természet. Te Gizi, én azt hiszem, hogy azok rövidesen hajba kapnak, fene botrány lesz.

— Ugyan, — felelte Gizi szórakozottan.

— Rossz kedved van ma?

— Nem, csak nagyon fáj a fejem. Az előbb is azért mentem be, hogy egy port beszédjek.

— Használt?

— Szünt egy kicsit. Tessék, itt a postátok.

Szilvia átvette a nekik szóló ujságot és leveleket.

— Akkor nem is zavarlak, Gizikém. Kézcsókom a néni-
nek. Pá édesem!

— Pá drágám!

Szilvia hazament. Utközben lapozgatta az ujságot és a keblébe rejtett levélre gondolt. A halálraijedt kis galamsziv még nem hült ki, még meleg volt; forró, mind forróbb... Mint a tüzes vas sütötte Szilvia keblét a kis levél. Alig várta, hogy hazaérjen és a levelet elővehesse. Apját nem találta otthon, az öreg kintjárt valahol a faluban. Az anyja a konyhában foglalatzkodott. Szilvia nyugodt lehetett, hogy senki sem zavarja meg a levélolvasásban. Égő kíváncsisággal szedte elő a levelet és sietősen tépte fel a borítékot.

»Kedves Imre!

Köszönöm kedves levelét, jól esett, hogy ilyen gyakran és részletesen ír. Jól is teszi, mert testvérkémet nagyon érdekli minden, ami magával összefüggésben van. Levelét apa ideküldte utánam, mert már két hete itt fürdözöm a Balatonban. Az egész nyarat itt fogom tölteni, remélem, hogy jó időm lesz. A doktor ur volt olyan jó és betett engem egy gyermeknyaraltatásba felügyelőnek. Ő sokat remél a fürdözéstől és a homokon való napozástól. Azt mondta, hogy egy külföldi szaklapban olvasott a homoknak és a napnak a beteg csontrendszerre gyógyító csodás hatásáról. Ugy véli a doktor ur, hogy az eddigi orvosi kezelést ez a fürdőzés nagyon előnyösen fogja kiegészíteni, úgy hogy biztos gyógyulásra számíthatok. Igazán hálás lehetek a doktor urnak, hogy ilyen jóságosan gondoskodik rólam. Istennem, de jó lesz, ha valóban egészen meggyógyulok. Már a remény is boldoggá tesz és még boldogabb leszek, amikor látom, hogy maga mennyire örvend majd, ha testvérkéje egészen meggyógyul. Ugy-e szép leszek akkor? És ugy-e nagyon fog szeretni, Imre?

Egyébként nagyon jó dolgom van. A gyermekekkel tulajdonképpen nincs is sok dolgom, mert kívülem még két felügyelőnő van itt, akik olyan jók, hogy betegségem miatt minden dolgot magukra vállaltak. Én zavartalanul fürdözhetek órákig kint heverek a napsütötte balatoni homokon.

A telepen, ahol lakunk van két fekete puli kutya, a Cigány, meg a Mester. Roppant okos, kedves állatok, nagyon megszerettem őket és nem tudom megérteni, hogy nálunk miért a külföldi, idegen kutyaajták vannak olyan nagy becsben és miért nem törődik senki az ősi magyar kutyaival, hiszen az idegen fajkutyák meg sem közelítik a puli értelmességét, ezer jó tulajdonságát. Amilyen oktalan, olyan igazságtalan ez a mellőzés, amit a puli nemzetség e két kiváló képviselőjénél igyekszem minden alkalommal tölem telhetőleg jóvá tenni. Szeretnek is engem nagyon, különösen a Mester. Ez egészen hozzám szegődött, mindenüvé elkísér. Ne aggódjék tehát testvérkéért, Imre, nem eshetik senimi bajom, mert hűségesen vigyáz rám a Mester. Amellett olyan okos, hogy a beszédemet is megérti. Az aranyos fővényen heverészve mókázunk és elbeszélgetünk, persze Mester csak a nyelvtanba még nem szedett kutyanyelven válaszol. Én azért mégis megértem.

Mint láthatja, Imre, jó dolgom van s nagyon jól érzem magam, kívánom, hogy magának is ilyen jó sora legyen. Ha ráér itt-ott írjon apának egy pár sort, úgy sajnálom, hogy szegényt olyan árvaságban hagytam.

Sziből üdvözlí hü testvérkéje

Jolán.

Amikor Jolán ezt a levelét írta, nem sejtette, hogy a levél sosem jut el Gál Imre kezébe és hogy gyöngyös betűi titkos során ármányos női tekintet fog végigszántani.

Szilvia pár pillanatig elgondolkozva szorongatta Jolán levelét, a zután előkeresett egy tiszta borítékot, arra ráírta Jolán címét.

A megcímezett levélborítékot legtitkosabb holmijai közé dugta. Kaján mosoly ült az arcán, amikor Jolán levelét széttépte. Gyufát keresett s a papírfoszlányokat a kályhában elégette. Végignézte, amíg egészen elhamvadt és aztán megnyugodva tette be a kályhaajtót. A kályhának támaszkodva a távolba merengett. Fátyolos kék szeme úgy sötétlett, mint amikor árnyék borul a rejtelmes, beláthatatlan mélységű tengerszemre.

XXXV.

Juli néni nagyot fújt. Egészen kipirult a dagasztásban. De nem sajnálta a fáradságot, mert azt tartotta, hogy a kenyérnél a legfontosabb a dagasztás. Aki nem tud jól dagasztani, annak nem is sikerül a kenyere. Már pedig Juli néni híres jó kenyeret tudott csinálni. Tiszta fehér asztalkendőt vett elő, gondosan belisztezte és aztán kibélelte vele a gyékénykosarat. Ebbe beletette a kiszakasztott kenyértésztát és betakarta az asztalkendővel. Aztán a kenyéreskosarat rátette egy székre és kihozta a napsütötte udvarra, hadd keljen meg ott a nap melegében. Lisztes kezeit dörzsölgetve ment vissza a konyhába, közben körülnézett merre van az ő két pákosztos csemetéje. Bömbi és Mancsi a padlásfeljáró lépcsőjén csuszkáltak. Juli néni megnyugodva ment be a konyhába.

A szomszéd udvarból valahogyan betévedt a pulyka és méltóságosan fel s alá sétált a laktanya udvarán. A padlásfeljáró alatt elhullatott kukorica szemeket látott meg, szépen, nyugodtan odalépkedett és kéjelegve szemlélgette. A csendes boldogságot, mely megbékélt pulykaszívét eltöltötte, hirtelen ijedt rémület váltotta fel. Égszakadás, földindulás vagy mi történhetett?

A padlásfeljárón éppen akkor lefelé csuszkáltak a macskák és a mit sem sejtve eszegető pulyka nyakába pottyantak. A pulyka szörnyen megrémült, de a macskák is rettenetesen meghatódtak, kivált amikor a pulyka éktelenül lármázni kezdett. Nagyon megbámulták, mert pulykát még nem láttak. Mindezek ellenére a macskák nem vesztették el lélekjelenlétüket, teljes testvéri egybetartózással összefogtak és bátran nekimentek a nagy pulykának. De nem birtak vele. A pulyka még rémesebben lármázott. Dühösen felfujta magát, hogy csak úgy kékült-zöldült a nagy méregtől. Közbe meg olyat művelt, amitől a macskák bátorsága végleg bement a csödébe. A felfuvódott mérges pulyka haragosan felborzolt tollazattal egy hangos pattintással hirtelen a farktollaiból legyezőszerű pajzsot csinált. Igaz, hogy ez a pajzs a pulyka hátulsó felén volt, mégis igazságtalanok volnánk, ha ezen egyszerű ösztönös tényből a pulyka harcmódorát illetőleg bizonyos elönytelen következtetést vonnánk le. Ez annál kevésbé volna helytálló, mert a pulyka ezután nagyon is harciasan rontott a macskákra. Bömbit és Mancsit érthetően meglepte a pulyka eddig ismeretlen hatásos harci felkészültsége és a tulerőnek engedve hátráltak. Hátrálás közben Mancsi háttal nekiment a széknek és felborította. A kenyértészta kiborult a kosárból és Mancsi rémülten észlelte, hogy valami lány, ragadós máz vonja be szép bolyhosszörű testét. Mielőtt azonban riadt bömbölésbe kezdett volna, a szájába nyúlt tésztát megkóstolta. Izlett. Egészen jónak találta és ezért bölcsebbnek s hasznosabbnak gondolta, hogy ahelyett, Juli néni után bömböl, inkább csöndesen kirágja magát a jóízű téstaburokból. Ezt annál zavartalanabban cselekedhette, mert a székelborulástól a pulyka harci kedve is lelohadt. Mancsi a téstából kibujt, szemével megnyugodva észlelte, hogy a pulyka a »szégyen a futás, de hasznos« elvével élve a biztos visszavonulás útjára lépett. Még egyet-kettőt pullo-

gott és kissé gyorsított ütemben ment vissza a szomszéd udvarra. Mancsi, miután megtisztult az udvar a betört ellenségtől, aggódó testvéri szeretettel nézett körül, hol van Bömbi? Eltűnt. Csak nem vitte el a pulyka a szétálló tollu legyezőben? Mancsinak rémesebbnél rémesebb gondolatai támadtak. Dehát mit csináljon, előbb ki kell, hogy rágja magát a téstaburokból. Ez pedig nem volt olyan kis dolog, de nem is kellemetlen, ezért Mancsi csöndes megadással tovább majszolt.

Természetes, hogy a kedvezőtlen harcmozzanat Bömbire sem maradhatott különösebb kihatás nélkül. Ő is hátrált, mint Mancsi, de nem a szék, hanem a pinceablak felé és így aztán megesett, hogy egyszer csak hátravágódva begurult a nyitott pinceablakon. Ez nem lett volna olyan nagy baj, mert bolyhos bundájától meg sem üthette magát, sőt csak előnyére vált volna, hogy a hirtelen eltűnéssel gyorsan kivonta magát az ellenséges behatás alól. De minden jóban van valami rossz. Szegény Bömbi csöbörből vödörbe került, a sötét pincében újabb ellenségre talált. Amikor a pinceablakon legurult, ráesett a sötét pincében egerésző nagy kandurra. A kandur nem tudta mire vélni, amikor a rugkapálózó szőrös gombolyag váratlanul ráesett. Persze, hogy megriadt, de hamar észrevette, hogy Bömbi náinál jobban fél és ezért annál mérgesebben rontott szegény Bömbire, mert miatta elszalasztotta a pompás egér-falatot, melyre már reggel óta lesett. Dühösen fújt és prűszkölt. Vadul forgó szeme sárga lángokat lövelt az ijedten lapuló Bömbire. Közbe pedig pofozta kegyetlenül. Bömbi aléltan tűrte, mert nem tudta miről beszél, hogy mi lehet ez a tüzet okádó szörnyeteg. Egy darabig tehetetlenül állta, de aztán mégis csak megsokalta a verést és nagynehezen kimászott a pinceablakon. Amikor megint napvilágra került, eszébe jutott a másik ellenség, a mérges pulyka. Óvatosan körülnézett, de legnagyobb öröme nem nem látta sehol. Akkor félénken hátrasandított, hogy nem jön-e utána a kandur. Az úgy látszik okosabbnak tartotta, hogy a váratlanul megzavart egerészést folytassa s inkább lent maradt a pincében. Bömbi megnyugodva kifujta magát és megrázkódott. Lehet, hogy a mackóbecsületet mélyen sértő kandurpofonokat rázta le magáról. Aztán aggódó testvéri szeretettel nézett körül, hol van Mancsi? Vajjon mi lett vele?

A szék tövében megtalálta Mancsit, de alig ismert rá, olyan furcsa volt. Mancsi testéről akkor már csak kisebb téstacafatok lógtak le. Buksi fején volt még egy nagy darab téstta, mely úgy ült ott a feje bubján, mintha félrecsapott sapkát huztak volna rá. Bömbi csodálkozva nézte a téstacafatokat jóízűen majszólc Mancsit s a szájában összefolyt a nyál. Két lábra állt és kíváncsian megnyalta Mancsi fejebubját. Valószínűen nem a testvéri szeretet megnyilvánulása volt, hanem inkább a torkoskodási vágy bírhatta rá Bömbit a látszólagosan önzetlenül gyöngéd cselekedetre. Bömbinek is izlett a téstta és lassan leeszegette a testvére fejéről. Mancsi tűrte, bár szintén nem annyira testvéri áldozatkészségből, mint inkább azért, mert belátta, hogy úgy sem tudná leenni a fejebubjáról a tésttát, még ha feje tetejére állna is.

(Folytatjuk.)

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
PINCZÉS ZOLTÁN százados.

HELIOS-nyomda Budapesten, VII., Sip-utca 3. sz.
Telefon: József 413—27.

Felelős vezető: Weitz Károly.